

Budują dla zdrowia

Samorząd województwa inwestuje w nasze szpitale kilkaset milionów złotych.

FOT. ARCHIWUM SPÓŁKI INDUSTRIA PROJECT

FOT. P. RATAJCZAK

Budowa szpitala pediatrycznego to priorytet wielkopolskiego samorządu. Budowa i wyposażenie nowej siedziby ZOL kosztowały łącznie 21,5 mln zł.

Sejmik województwa nadzoruje ponad 20 placówek służby zdrowia, m.in.: cztery szpitale wojewódzkie, lecznicę onkologiczną WCO, placówki psychiatryczne w Gnieźnie i Kościanie, centra leczenia uzależnień czy podmioty prowadzące rehabilitację pacjentów. W ostatnich latach zainwestował w nie kilkaset milionów złotych (na remonty i inwestycje w latach 2014-2017 wydano 386 mln zł).

Największe i najbardziej kosztowne przedsięwzięcia w tej dziedzinie realizowane są w pobliżu Szpitala Wojewódzkiego w Poznaniu. W lipcu rozpoczął tutaj działalność nowy Zakład Opiekuńczo-Lecznicy, do którego przeniesiono pacjentów z dotych-

czasowej siedziby przy ul. Grobla.

W nowym ZOL znajdują się 144 łóżka dla pacjentów stacjonarnych oraz 30 miejsc na oddziale dziennej opieki psychiatrycznej. Budowa obiektu wraz z wyposażeniem, finansowana z budżetu województwa, kosztowała 21,5 mln zł.

– Pacjenci będą tu leczyć w komfortowych warunkach, przy użyciu lepszego sprzętu i wyposażenia – mówił podczas otwarcia placówki marszałek Marek Woźniak.

Budynek ZOL to jednak nie ostatnie przedsięwzięcie samorządu województwa w pobliżu ul. Lutyckiej w Poznaniu.

Jedną z najważniejszych i najbardziej oczekiwanych

przez mieszkańców inwestycji regionalnego samorządu jest budowa Wielkopolskiego Centrum Zdrowia Dziecka w Poznaniu. Na szpital pediatryczny zarezerwowano kwotę 375 mln zł. Gotowa jest już kompletna dokumentacja techniczna obiektu, wydano prawomocne pozwolenia na budowę, związane z inwestycją.

29 czerwca otwarto oferty w przetargu na wybór generalnego wykonawcy budowy szpitala. Jakie są wyniki? Niestety, zaproponowane przez wykonawców kwoty przekroczyły zaplanowany koszt inwestycji, dlatego konieczne są zmiany w budżecie regionu (na około 50 mln zł).

Zarząd województwa zamierza na najbliższej sesji sejmiku

(23 lipca) wystąpić do radnych o zgodę na zwiększenie budżetu na budowę WCZD, dając w ten sposób zielone światło na kontynuację inwestycji.

– Chcemy, po rzetelnej weryfikacji ofert i wyborze jednej z nich, jak najszybciej podpisać umowę – zaznacza marszałek, dodając, że prawdopodobnie będzie to możliwe we wrześniu.

Po podpisaniu kontraktu generalny wykonawca będzie miał 30 miesięcy na budowę nowego szpitala dziecięcego. Przypomnijmy, że do dyspozycji najmłodszych pacjentów będą w nim 354 łóżka.

Kolejną ważną inwestycją, realizowaną przez samorząd województwa, jest wdrożenie elektronicznej dokumentacji

medycznej i budowa sieci wymiany danych. Projekt objął szpitale powiatowe, miejskie i wojewódzkie: łącznie 53 podmioty lecznicze. Koszt całego przedsięwzięcia to około 94 mln zł, z czego blisko 80 mln zł stanowi dotacja unijna w ramach WRPO 2014+.

To tylko wybrane inwestycje wielkopolskiego samorządu w służbę zdrowia. Trzeba pamiętać też o budowie filii WCO w Pile, inwestycji w bazę śmigłowców ratowniczych na terenie lotniska w Michałkowie pod Ostrowem Wielkopolskim, zakupie karettek dla pogotowia czy też o wielu programach profilaktycznych, z sukcesem realizowanych od lat na terenie całego regionu.

>> strona 8

Kupili pałac na muzeum

Województwo kupiło od prywatnego właściciela nieruchomość zabudowaną zespołem pałacowo-parkowym w Winnej Górze. Ma tam powstać muzeum generała Jana Henryka Dąbrowskiego. >> strona 5

Z Białorusi

Od 1 do 8 lipca w Wielkopolsce, na zaproszenie samorządu województwa, przebywała 90-osobowa grupa Polaków z Białorusi. Wizyta była elementem realizowanego po raz czwarty programu „To co nas łączy – Polska”. >> strona 6

Na Plajcie

Plac, któremu patronowali kiedyś król Fryderyk Wilhelm i cesarz Napoleon, był świadkiem wielu ważnych dla Polaków wydarzeń. Historia miejsca, niegdyś powszechnie określanego przez poznaniaków mianem „Plajty”.

>> strona 10

Most wytrzymał

Nowa przeprawa drogowa przez Wartę w Międzychodzie pomyślnie przeszła w czerwcu tak zwane próby obciążeniowe. To oznacza, że już wkrótce kierowcy pojedą budowanym przez samorząd województwa mostem.

>> strona 11

Inna strona samorządu

Jestem spokojny jak długo się da – deklaruje marszałek, wpatrzony w sir Lancelota. Urzędnicy na RODEO. Jak się fotografuje konie, a jak naprawia oświetlenie w trakcie ważnej imprezy? Co mamy wspólnego z Los Angeles? >> strona 16

Wygrana olimpiada

Województwo wielkopolskie okazało się gościnnym, i niegościnnym organizatorem XXIV Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w Sportach Halowych, która odbywała się w naszym regionie w maju i czerwcu. Gościnnym, bo powszechnie chwalono nas za świetne przygotowanie wydarzenia. Niegościnnym, bo zarówno w klasyfikacji medalowej, jak i punktowej Wielkopolska okazała się zwyciężcą. Co warto podkreślić – stało się tak po raz pierwszy w historii tej imprezy. Kilkutygodniowe zmagania młodych sportowców na halowej olimpiadzie oficjalnie podsumowano 3 lipca w Urzędzie Marszałkowskim. >> strona 9

FOT. A. BOIŃSKI

Wsparcie rolników

Skutki suszy i złoza węgla brunatnego w południowo-zachodniej Wielkopolsce – to tematy stanowisk przyjętych przez sejmik 25 czerwca.

„W kwestii trudnej sytuacji gospodarczej rolników, spowodowanej występującą klęską suszy na terenie Wielkopolski” sejmik zwrócił się do rządu o podjęcie szeregu systemowych rozwiązań, mających pomóc poszkodowanym.

W drugim dokumencie radni wyrazili wsparcie dla negatywnego stanowiska samorządów lokalnych południowo-zachodniej Wielkopolski wobec budowy zagłębia górniczo-energetycznego na terenie gmin Krobica i Miejska Górka. >> strona 4

Kolej się rozwija

Dobre wieści z kolejowych szlaków. 8 czerwca uroczystie zainaugurowano przywrócenie (po ponad pięcioletniej przerwie) pasażerskiego połączenia kolejowego na linii Gniezno-Września-Jarocin. Dwa dni później na 65-kilometrową trasę wyruszyły w regularnym ruchu pociągi Kolei Wielkopolskich.

Choć trwa remont linii z Poznania do Warszawy, to już we wrześniu dynamicznie rozwijająca się Poznańska Kolej Metropolitalna obejmie także połączenie ze stolicy regionu do Swarzędza. Porozumienie w tej sprawie samorządowcy podpisali 29 czerwca w UMWW. >> strona 6

na wstępie

Bez zaskoczeń

Artur Boiński

Wspólnym mianownikiem kilku ważnych tematów z bieżącego wydania jest to, że można uznać, iż ich przebieg nie jest zaskoczeniem.

Nie jest zaskoczeniem, że oferty firm w przetargu na budowę szpitala dziecięcego okazały się droższe od pierwotnych kalkulacji. Taki dziś mamy rynek budowlany. Pozostaje liczyć na zapowiedziane uzupełnienie brakujących kwot i trzymać kciuki, by na finiszu tej jakże oczekiwanej inwestycji nic już się nie „wysypało”.

Nie jest zaskoczeniem, że okazaliśmy się jako gospodarze młodzieżowej olimpiady mało gościnni i wygraliśmy – na punkty i na medale. Oczywiście, to tylko sport, ale po cichu przed rozpoczęciem zawodów wielu właśnie na taki rezultat liczyło. Co nie zmienia faktu, że młodym zawodnikom trzeba bić wielkie brawa!

Nie jest zaskoczeniem, że ludzie chcą korzystać z dojazdów koleją do miejsc pracy i zamieszkania, jeżeli zaoferuje się im przyzwoity standard, a przede wszystkim punktualne i regularne kursy. Dlatego musi cieszyć obserwujący rozwój Poznańskiej Kolei Metropolitalnej. Zwracam też uwagę na zapowiedzi, że za jakiś czas nie tylko pojedziemy co 30 minut na bliskie odległości, ale też w stałym rytmie (co dwie godziny) mamy szansę podróżować do Berlina... ●

Pomożemy uczcić rocznicę

Samorząd województwa nie tylko jest organizatorem głównych obchodów 100-lecia wybuchu Powstania Wielkopolskiego, ale wspiera też podmioty realizujące z tej okazji różne inicjatywy w całym regionie.

Na ten cel z budżetu województwa przeznaczono 1,5 mln zł. Na przełomie czerwca i lipca rozstrzygnięto otwarte konkursy ofert, skierowane do organizacji pożytku publicznego. Można w nim było starać się o dofinansowanie zadań publicznych w dziedzinie kultury, kultury fizycznej, turystyki i krajoznawstwa, ukierunkowanych na popularyzację wiedzy na

temat Powstania Wielkopolskiego.

Na konkurs wpłynęło 99 wniosków. 57 z nich uzyskało pozytywną ocenę. Najwięcej inicjatyw korzysta z dwuletniego dofinansowania – w 2018 i 2019 roku.

– To daje szansę na wydarzenia solidnie przygotowane i dobrej jakości. Cieszę się z zaangażowania małych miejscowości i dużych ośrodków. Stanowi ono dowód, że Powstanie Wielkopolskie ma wartość w skali całego regionu – podkreśla marszałek Marek Woźniak.

Co zostanie zorganizowane dzięki samorządowemu wsparciu? To różnorodne wydarzenia: od biegów czy podchodów, poprzez murale, po spektakle i wydawnictwa płytowe. ABO

Pamięć o Czerwcu 1956

Z udziałem przedstawicieli samorządu województwa uczczono w stolicy regionu 62. rocznicę Powstania Poznańskiego Czerwca '56.

Jak co roku poznaniacy 28 czerwca uczcili bohaterów zrywu z 1956 roku. W oficjalnych obchodach wzięli udział m.in. marszałek Marek Woźniak i przewodnicząca sejmiku Zofia Szalczyk.

Tradycyjnie w tym dniu od rana składano kwiaty w wielu miejscach miasta związanych z wydarzeniami Czar-

nego Czwartku, m.in. przy bramie głównej zakładów Cegielskiego. Po południu w kościele oo. Dominikanów modlono się za ofiary tamtych wydarzeń, a następnie odbyły się główne uroczystości przy pomniku Poznańskiego Czerwca 1956.

Dzień wcześniej zorganizowano – też już tradycyjnie – spotkanie kombatantów i ich rodzin z władzami miasta i regionu, w którym uczestniczył członek zarządu województwa Maciej Sytek. ABO

Czyściej w Strzeszynie

Inwestycja melioracyjna pozwoli lepiej chronić popularne poznańskie jezioro.

Jezioro Strzeszyńskie to chętnie wybierane przez mieszkańców Poznania i okolic miejsce wypoczynku. Od lat pojawiały się problemy z zachowaniem jego czystości, a jedną z przyczyn tego stanu jest intensywny rozwój urbanistyczny gminy Suchy Las, z której terenu do jeziora wpływają wody Rowu Złotnickiego. Teraz, dzięki samorządowej inwestycji, te wody będą znacznie czystsze.

8 czerwca na miejscu budowy zbiornika retencyjnego w Strzeszynie o inwestycji opowiedzieli dziennikarzom marszałek Marek Woźniak, prezydent Poznania Jacek Jaśkowiak i jego zastępca Maciej Wudarski oraz wójt gminy Suchy Las Grzegorz Wojtera.

– Na realizację projektu przyznaliśmy 3 mln zł z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. Całkowity koszt budowy zbiornika to około 3,5 mln zł, choć początkowo szacowany był na 6 mln zł. Wyszło taniej, niż się spodziewaliśmy – przyznał marszałek Marek

Samorządowcy opowiedzieli dziennikarzom o przedsięwzięciu na miejscu realizowanej inwestycji.

Woźniak. I podkreślił, że to ostatnia inwestycja nadzorowana przez podległy samorządowi województwa (a likwidowany w związku z rządową reformą tych struktur) Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych.

Inwestycja pn. „Zagospodarowanie retencyjne zlewni

Rowu Złotnickiego” ma dwójaki cel. Z jednej strony chodzi o zabezpieczenie okolicznych pól i domów przed zalaniem, spowodowanym intensywnymi opadami deszczu. Z drugiej – o wspomnianą poprawę jakości wody w Jeziorze Strzeszyńskim. W ramach projektu zastoso-

wane zostaną proekologiczne rozwiązania techniczne, polegające na stworzeniu biologicznego filtra, oczyszczającego wodę zgromadzoną w zbiorniku, która dopiero po tym procesie trafi do jeziora. Zakończenie budowy zaplanowano na jesień bieżącego roku. ABO

Dyskusje o spójności i pieniądzach

Budżet UE po 2020 roku, a co za tym idzie – przyszły kształt polityki spójności, to tematy dyskutowane w całej Europie. Mówiono o nich ostatnio także podczas kilku spotkań z udziałem marszałka Marka Woźniaka.

– Głośno i jednoznacznie musimy nadal mówić, że chcemy więcej środków w przyszłym budżecie UE, aby rządy państw członkowskich usłyszały ten głos – powiedział Marek Woźniak podczas konferencji poświęconej przyszłemu budżetowi unijnemu. Towarzyszyła ona wyjazdowemu posiedzeniu komisji CO-TER Europejskiego Komitetu Regionów, zorganizowanemu

6 i 7 czerwca w Sofii. Podkreślano tam, że sprzeciw samorządowców budzi zaproponowany przez Komisję Europejską poziom budżetu i zmniejszenie poziomu dofinansowania z UE, a zwłaszcza wprowadzenie radykalnych cięć zarówno w polityce spójności, jak i we wspólnej polityce rolnej.

Z kolei 26 czerwca marszałek uczestniczył w 9. Kongresie Regionów we Wrocławiu. W sesji otwierającej dyskutował o nowej perspektywie finansowej UE, mówiąc m.in.: – Chciałbym, abyśmy nie myśleli o przyszłym budżecie jak księgowi, którym nie starcza, ale jak wizjonerzy, którzy muszą mieć więcej pieniędzy wo-

bec wyzwań teraźniejszości i przyszłości.

Dzień później w Sulisławiu koło Grodkowa o tych samych kwestiach rozmawiano podczas posiedzenia Konwentu Marszałków. Gośćmi byli Christopher Todd z Komisji Europejskiej (który wcześniej gościł też w UMWW, o czym szerzej piszemy na stronie 12) i Jerzy Kwieciński – minister inwestycji i rozwoju.

Przed rozpoczęciem sesji plenarnej Europejskiego Komitetu Regionów (4-5 lipca w Brukseli) Marek Woźniak przewodniczył posiedzeniu polskiej delegacji do KR. Także tam głównym tematem były przymiarki budżetowe UE na lata 2021-2027. ABO

Taki klimat pod miastem

Jaki wpływ na obszary podmiejskie mają zmiany klimatyczne i jak sobie z nimi najlepiej radzić?

Na ten temat rozmawiano podczas konferencji towarzyszącej 28. zgrupowaniu ogólnemu Europejskiej Sieci Regionów Podmiejskich PUR-PL, które odbyło się w dniach 28-29 czerwca w Brnie. Należąc do tej sieci Wielkopolskę reprezentował podczas wydarzenia wicemarszałek Wojciech Jankowiak.

Gospodarze spotkania (region Południowe Morawy) omówili wyzwania dotyczące ekstremalnych zjawisk pogodowych, przede wszystkim suszy i ulewnych deszczy. Zwrócili uwagę na to, jak ważne jest ujęcie tych problemów wraz z proponowanymi rozwiązaniami w regionalnych dokumentach strategicznych. Przedstawili też projekty i koncepcje łagodzenia skutków zmian klimatycznych.

Z kolei przedstawicielka Wielkopolskiego Biura Planowania Przestrzennego omówiła sytuację w naszym województwie, zwracając uwagę na zdecydowany wzrost średnich temperatur w poszczególnych porach roku, suszę, a także coraz częściej pojawiające się zjawisko wiatrów huraganowych. ABO

Blues Express znów na torach!

FOT. ARCHIWUM SPÓŁKI KOLEJE WIELKOPOLSKIE

– Ta impreza na stałe wpisała się w kalendarz wielkopolskich wydarzeń. To już tradycja i element wizerunku naszego regionu, który ma „pociąg” do kultury – tak o 26. edycji Festiwalu Blues Express mówi marszałek Marek Woźniak. 7 lipca bluesowy parowóz wyruszył z Dworca Letniego w Poznaniu do Zakrzewa. Po drodze muzycy zagrali m.in. na dworcach w Krzyżu, Trzcińcu i Krajence (trasę zmieniono ze względu na remont linii Poznań – Piła). Wydarzenie kwotą 100 tys. zł wsparł samorząd województwa. Dyrektorem festiwalu jest Henryk Szopiński (na zdjęciu), szef sejmikowej Komisji Kultury. RAK

Najlepsze inicjatywy dla niepełnosprawnych

W hotelu Andersia w Poznaniu podsumowano VIII edycję konkursu „Wielkopolska Otwarta dla Osób z Niepełnosprawnościami”.

Przedsięwzięcie, organizowane od 2011 r. przez samorząd województwa, jest jednym z elementów budowania regionu przyjaznego i otwartego dla osób z niepełnosprawnościami. Ma wyróżnić organizacje (w tym roku pula nagród sięgnęła 50 tys. zł), instytucje oraz podmioty działające w Wielkopolsce, które zachęcają osoby z niepełnosprawnościami do aktywnego funkcjonowania w życiu społecznym i zawodowym

– Moim marzeniem jest, aby w Wielkopolsce funkcjonował taki system wsparcia osób z niepełnosprawnościami, żeby już na poziomie gminy każda taka osoba mogła otrzymać kompleksowe wsparcie, stwarzające warunki do równego startu, równych szans i możliwości w obszarze edukacji, pracy zawodowej, życia społecznego, kultury, zdrowia, itd. – stwierdziła 7 czerwca podczas

gali Marzena Wodzińska z zarządu województwa.

Do tegorocznej rywalizacji zgłoszono przedsięwzięcia zaproponowane przez 26 podmiotów. Kto miał najlepszy pomysł?

Zwyciężył projekt „Program mieszkalnictwa wspomagającego osób z niepełnosprawnością intelektualną z terenu miasta Poznania”, realizowany przez Stowarzyszenie NA TAK Poznań. Drugie miejsce zajęła Fundacja ORCHidea Walerianowo, wdrażająca inicjatywę „Aktywna neurorehabilitacja domowa i stacjonarna”. Trzecie miejsce z kolei przyznano Stowarzyszeniu Na Górze w Chodzieży, które realizuje przedsięwzięcie „Efekt z Defektu”.

Ponadto kapituła przyznała pięć wyróżnień i dwie nagrody specjalne, które przypadły: Stowarzyszeniu na Rzecz Dzieci „Promyk” w Broniszewicach oraz Fundacji „Odzew” z Leszna.

Laureaci konkursu otrzymali nagrody finansowe, statuetki i dyplomy, a galę uatrakcyjnił występ Hanny Śleszyńskiej z zespołem. **RAK**

Jak chronić przyrodę?

12 czerwca na terenie MTP nagrodzono najlepsze proekologiczne pomysły dzieci i młodzieży.

Urząd Marszałkowski zorganizował w tym roku dwa konkursy, które pozwalają poprzez edukację zwiększać świadomość ekologiczną dzieci i młodzieży. W jaki sposób? Np. przez promowanie pozytywnych zachowań w zakresie ochrony środowiska i przyrody, jak również poprzez zwracanie uwagi na zagrożenia dla wspólnych dóbr na Ziemi.

– W tej sali nikogo nie trzeba przekonywać, jak ważna jest przyroda i jej ochrona, ale nadal przed nami wiele jest do zrobienia w zakresie poprawy świadomości ekologicznej mieszkańców – podkreśliła, witając gości, Marzena Wodzińska z zarządu województwa. – Dlatego samorząd regionu od lat kontynuuje podobne przedsięwzięcia proekologiczne.

Konkurs „Nasz pomysł na ochronę środowiska”, realizowany w tym roku pn. „Jakość powietrza to jakość życia”, skierowano do uczniów dru-

Zwycięzcy otrzymali gratulacje i nagrody m.in. od Marzeny Wodzińskiej z zarządu województwa.

gich i trzecich klas gimnazjalnych oraz siódmych klas szkół podstawowych. Polegał na przygotowaniu dwustronnej ulotki propagującej walkę ze smogiem.

Z kolei konkurs „Bądź EKO, działaj EKO” (odbył się w tym roku pod hasłem „Walka ze smogiem – chronimy nasze środowisko”) adresowany był do przedszkolaków i uczniów.

Najmłodszy wykazał się kreatywnością plastyczną, przygotowując tematyczne rysunki, uczniowie klas 4-7 przedstawili temat na plakatach, a młodzież gimnazjalna przygotowywała specjalne petycje do władz.

Laureaci obu przedsięwzięć otrzymali nagrody ufundowane przez samorząd województwa. **RAK**

Szef Komitetu Regionów gościem gmin wiejskich

20 czerwca w Sali Ziemi MTP odbyły się obrady reaktywowanego 25 lat temu Związku Gmin Wiejskich RP. Wydarzenie było okazją do spotkania marszałka Marka Woźniaka z Karlem-Heinzem Lambertzem (na zdjęciu), przewodniczącym Europejskiego Komitetu Regionów. – Zasadą obowiązującą w Konstytucji RP jest decentralizowanie władzy publicznej, a nie jej centralizowanie – zauważył w swoim wystąpieniu marszałek. Samorządowcy i naukowcy także podkreślali, jak ważna jest autonomia JST i zagwarantowanie im stabilnego źródła dochodów. **RAK**

Chcą wspomóc naszych eksporterów

Kilkudziesięciu przedstawicieli przedsiębiorców, instytucji otoczenia biznesu i samorządów wzięło udział 15 czerwca w III Forum Eksportowym.

Odbijające się w sali sesyjnej UMWW wydarzenie zostało zorganizowane przez Wielkopolskie Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów, prowadzone przez samorząd województwa.

Jego tematyka dotyczyła wsparcia finansowego dla wielkopolskich przedsiębiorców, w tym planujących ekspansję zagraniczną. Mówiono też o możliwościach realizacji zamówień publicznych dla organizacji międzynarodowych, jak ONZ, OBWE,

NATO. Ważnym punktem spotkania była giełda kooperacyjna, podczas której przedsiębiorcy mogli nawiązać bezpośredni kontakt z przedstawicielami instytucji otoczenia biznesu i zapoznać się z ofertą dla eksporterów.

Podczas forum wręczono również certyfikaty inicjatyw klastrowych, które stanowią potwierdzenie zaawansowania współpracy przedsiębiorców z jednostkami naukowymi. Otrzymały je: Wielkopolski Klaster Teleinformatyczny, Leszczyński Klaster Budowlany, Klaster Spożywczy „Leszczyńskie Smaki” oraz Stowarzyszenie Klaster Spożywczy Południowej Wielkopolski. **ABO**

Aktywnie z niemieckimi regionami

Wśród różnych kierunków zagranicznej współpracy Wielkopolski ta z partnerami zza zachodniej granicy należy do najaktywniejszych, o czym świadczą choćby wydarzenia z ostatnich tygodni.

26 czerwca we Wrocławiu odbyły się uroczystości z okazji 25-lecia współpracy między Dolną Saksonią a Wielkopolską i Dolnym Śląskiem. Okazję do spotkania m.in. z dolnosaksońskim premierem Stefanem Weillem mieli marszałek Marek Woźniak i przewodniczący sejmikowej Komisji Strategii Rozwoju Regionalnego i Współpracy Międzynarodowej Mikołaj Grzyb.

– Najpierw był Poznań i Hannover. Potem, jako region, 25

lat temu rozpoczęliśmy współpracę z Dolną Saksonią, którą dziś realizujemy praktycznie we wszystkich dziedzinach życia. To nie tylko modelowa współpraca. To przyjaźń – mówił podczas jubileuszowego spotkania marszałek. *******

Wicemarszałek Wojciech Jankowiak uczestniczył na zaproszenie premiera Brandenburgii Dietmara Woidke, pełniącego jednocześnie funkcję Koordynatora Polsko-Niemieckiej Współpracy Przygranicznej i Międzyspołecznej, w III Szczycie Kolejowym Partnerstwa Odry, który odbył się 11 czerwca w Poczdamie. Rozmawiano m.in. o stanie prac remontowych na linii kolejowej Berlin – Poznań

– Warszawa i planach związanych z tą trasą. Po zakończeniu remontu między oboma stolicami ma jeździć nowy tabor, a docelowo pociągi mają kursować w stałym rytmie co dwie godziny. *******

W dniach 12-14 czerwca na zaproszenie Marzeny Wodzińskiej z zarządu województwa gościli w Wielkopolsce przedstawiciele Ministerstwa Środowiska, Ochrony Klimatu, Rolnictwa i Ochrony Konsumenta Hesji. Podczas warsztatów rozmawiano o gospodarce odpadami i edukacji ekologicznej. Goście z partnerskiego landu zwiedzili też poznańską spalarnię odpadów oraz Rogaliński Park Krajo-

Członek zarządu województwa Maciej Sytek i przewodnicząca sejmikowej Komisji Gospodarki Mirosława Kaźmierczak z przedstawicielami wyróżnionych klastrów.

Spotkania z dyplomatami

Ważni przedstawiciele kilku krajów odwiedzili w ostatnim czasie Wielkopolskę.

Kończąc misję dyplomatyczną w Polsce ambasador Finlandii Hanna Lehtinen podczas spotkania (które odbyło się 13 czerwca w Urzędzie Marszałkowskim) z Marzeną Wodzińską z zarządu województwa podziękowała za lata współpracy, podczas których udało zrealizować się wiele wspólnych inicjatyw. Jedną z nich są organizowane od 2014 roku, przy udziale samorządu województwa, Dni Fińskie w Wielkopolsce, których stałym elementem jest wizyta certyfikowanego Mikołaja z Rovaniemi. *******

Z kolei dopiero pierwsze miesiące swojego urzędowania w tej roli ma za sobą ambasador Republiki Czeskiej w naszym kraju Ivan Ještráb. I właśnie od Wielkopolski rozpoczął on wizytację polskich województw, aby rozpoznać możliwości współpracy polsko-czeskiej. 19 czerwca o potencjale naszego regionu dyplomata rozmawiał w UMWW z wicemarszałkiem Wojciechem Jankowiakiem. *******

21 czerwca w Wielkopolsce przebywał ambasador Republiki Korei Sung-joo Choi. Jego wizyta była związana z obchodami 15. rocznicy otwarcia Zakładu Filologii Koreańskiej na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Samorząd województwa reprezentował wicemarszałek Krzysztof Grabowski. Podczas spotkania z ambasadorem przedstawił on dorobek 16 lat współpracy regionalnej Wielkopolski z prowincją Chungcheongnam-do. Podkreślił, że jest to jedyne funkcjonujące polsko-koreańskie partnerstwo regionalne. *******

Tematyka gospodarcza zdominowała kolejne spotkanie, które odbyło się w urzędzie. 21 czerwca członkiem zarządu województwa Maciej Sytek rozmawiał z Benjaminem Chau Kai-leung, dyrektorem wykonawczym Rady Rozwoju Handlu Hongkongu. Omawiano między innymi współpracę związaną z udziałem wielkopolskich przedsiębiorców na wybranych targach w tym mieście. Celem jest wzmocnienie eksportu naszych firm na kontynent azjatycki poprzez wykorzystanie rynku chińskiego, w szczególności Hongkongu. Chodzi też o promowanie i umacnianie pozytywnego wizerunku Wielkopolski jako producenta wysokiej jakości towarów. **ABO**

Sejmikowe pytania

Przedstawiamy tematy, które radni poruszyli 25 czerwca, podczas XLVII sesji sejmiku, w ramach punktu „interpelacje i zapytania”.

Mikołaj Grzyb (PSL) interpelował, powołując się na prośbę samorządu Kobylej Góry, w sprawie możliwości wykonania ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej przebiegającej przez teren tej gminy, a także w kwestii budowy podobnej ścieżki przy drodze wojewódzkiej w gminie Doruchów.

Marek Sowa (PiS), wskazując na przykład z Dolnego Śląska, po raz kolejny interpelował w sprawie wprowadzenia w pociągach Kolei Wielkopolskich i Przewozów Regionalnych darmowych lub za symboliczną odpłatnością przewozów rowerów.

Dariusz Szymczak (PiS) interpelował w sprawie przebiegu i kosztów procesu województwa z GDDKiA o odszkodowanie za dawną drogę krajową nr 5. Zadał też szereg pytań dotyczących planowanego na 27 grudnia koncertu z okazji setnej rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego, który ma się odbyć na poznańskim stadionie.

Kazimierz Pałasz (SLD-UP) poruszył sytuację w konińskim szpitalu związaną z żądaniami placowymi personelu pielęgniarskiego. Radny pytał, w jaki sposób zarząd województwa zamierza się włączyć w rozwiązanie tego problemu.

Waldemar Witkowski (SLD-UP) interpelował w kwestii ufundowania policji pojazdu wyposażonego w sprzęt mierzący poziom zanieczyszczeń i pyłów na drodze oraz w sprawie wysokości zarobków artystów Polskiego Teatru Tańca w porównaniu z płacami w innych instytucjach kultury.

Sławomir Hinc (PiS) w swoim zapytaniu poruszył kwestię złego stanu budynków szpitala rehabilitacyjnego w Kiekrzu. Chciał wiedzieć, czy przeprowadzono w tej placówce obowiązkowe przeglądy techniczne.

Zbigniew Czerwiński (PiS) pytał, czy któreś z pomysłów zgłoszonych podczas obrad młodzieżowego sejmiku dla uczczenia 100. rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego zostały przez urząd przyjęte do realizacji.

Mirosława Kaźmierczak (PSL) złożyła, powołując się na postulaty mieszkańców powiatu średzkiego, interpelację dotyczącą wprowadzenia na oznakowaniu drogi krajowej nr 11 informacji wskazujących również odległość do Środy Wielkopolskiej.

Mirosława Rutkowska-Krupka (PO) poruszyła potrzeby inwestycyjne Szpitala Rehabilitacyjno-Kardiologicznego w Kowanówku, związane z remontem ścieżek i oświetlenia między budynkami. Radna zasugerowała też potrzebę zwiększenia w budżecie kwoty na budowę ścieżek rowerowych.

Zofia Itman (PiS) pytała, czy w związku z dofinansowaniem przez samorząd województwa koncertu z okazji jubileuszu 1050-lecia biskupstwa w Poznaniu była przewidziana jakaś pula zaproszeń dla sejmikowych radnych na to wydarzenie.

Zofia Szalczyk (PSL) złożyła interpelację dotyczącą wydłużenia do Wolsztyna trasy Poznańskiej Kolei Metropolitalnej. Przewodnicząca sugerowała też, by leszczyńskie muzeum promowało tamtejszą wystawę dotyczącą sportu żużlowego, wskazując przy tym swoje związki z samorządem województwa.

Wiesław Szczepański (SLD-UP) w pisemnych interpelacjach pytał o wykorzystanie pojazdów kaliskiego CKiS przy organizacji partyjnego wydarzenia oraz o szczegóły dotyczące zatrudnienia zastępcy dyrektora szpitala w Wolicy. **ABO**

Wsparcie rolników

Skutki suszy i złoża węgla brunatnego w południowo-zachodniej Wielkopolsce – to tematy stanowisk przyjętych przez sejmik.

Dwa stanowiska ważne głównie dla rolników przyjął sejmik podczas sesji 25 czerwca.

Emocji nie wzbudziło, zgłoszone do porządku obrad przez Mirosławę Kaźmierczak z PSL, stanowisko sejmiku „w kwestii trudnej sytuacji gospodarczej rolników, spowodowanej występującą klęską suszy na terenie Wielkopolski”. W kierowanym do premiera oraz ministrów rolnictwa i środowiska dokumencie radni wskazują, że wielkopolskie należy do trzech województw najbardziej dotkniętych tym zjawiskiem, a suszę odnotowano we wszystkich gminach naszego regionu. Największe straty spodziewane są w uprawach zbóż jarych i ozimych, truskawek, krzewów i drzew owocowych oraz rzepaku i rzepiku. To oznacza problemy dla rolników i dla gospodarki województwa.

W związku z tym sejmik zwrócił się do rządu o podjęcie szeregu systemowych rozwiązań, mających pomóc rolnikom. Radni wymieniają kilkanaście takich propozycji wsparcia zarówno przez instytucje krajowe (np. prolon-

gata spłat kredytów, uruchomienie systemu dopłat, umorzenie składek KRUS), jak i z uwzględnieniem pomocy z UE.

Gorącą dyskusję wywołała natomiast propozycja zgłoszona przez Mikołaja Grzyba z PSL. Chodziło o wsparcie dla negatywnego stanowiska samorządów lokalnych południowo-zachodniej Wielkopolski wobec budowy zagłębia górnico-energetycznego na terenie gmin Krobia i Miejska Górka.

Przypomnijmy, że chodzi o potencjalne wpisanie na listę kopalni strategicznych złoża węgla brunatnego Oczkowie. To teren o najwyższej kulturze rolniczej w Wielkopolsce, a ewentualna eksploatacja węgla spowodowałaby straty także dla dużych, posiadających wieloletnią tradycję zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego. O sprawie wielokrotnie dyskutowano na forum samorządu województwa, sejmik przyjmował już negatywne stanowisko wobec możliwości wydobywania węgla na tym obszarze.

Do tego nawiązywali radni Zbigniew Czerwiński (PiS) i Kazimierz Pałasz (SLD-UP), wyrażając wątpliwości, czy sejmik powinien ponownie zabierać głos, odnosząc się do stanowiska lokalnych samorządów.

– Uważam, że musimy wracać do sprawy co jakiś czas, bo jeżeli złożo „po cichu” zostanie wpisane jako strategiczne, może być już za późno – kontrargumentował Andrzej Pospieszynski z PO.

– Trzeba zwrócić uwagę, że ewentualne wpisanie złoża na listę kopalni strategicznych oznacza jego „ochronę”, czego konsekwencją byłoby zaprzestanie czy też znaczące ograniczenie jakichkolwiek inwestycji czy nakładów na tym terenie, a więc paraliż gospodarczy i zacołanie tej najwyższej rozwiniętej rolniczo części Wielkopolski – przestrzegali wicemarszałek Wojciech Janowski (PSL).

Ostatecznie za przyjęciem stanowiska było 16 radnych, przy 3 przeciw i 5 wstrzymujących się. **ABO**

Obciążeni marszałkowi

Sejmik, dostosowując się do wymogów kontrowersyjnego rządowego rozporządzenia, obniżył wynagrodzenie marszałkowi województwa.

Rozporządzenie obniżające o 20 procent zasadnicze wynagrodzenie samorządowców, w tym marszałków, zostało wprowadzone na fali dyskusji wokół wysokich nagród dla członków rządu. Choć zostało oprotestowane m.in. przez korporacje samorządowe, to jednak od 1 lipca weszło w życie. Dlatego punkt korygujący pensję marszałka Marka Woźniaka (ostatecznie zarobi o 700 złotych mniej) pojawił się na sesji 25 czerwca.

– Jestem zobowiązana wprowadzić ten punkt pod obrady, ale osobiście nie zgadzam się z takim uregulowaniem – mówiła przewodnicząca sejmiku Zofia Szalczyk. – Uważam, że wynagrodzenia członków zarządów województw nie odzwierciedlają poziomu ich odpowiedzialności i zaangażowania w pracę.

– Nie mogę zagłosować za tą uchwałą, bo jest dla mnie obrzą, żeby marszałek zarabiał wielokrotnie mniej, niż wynosi moje wynagrodzenie, przy znacząco większych obowiązkach – zaznaczył z kolei wiceprzewodniczący sejmiku Waldemar Witkowski. – Ubolewam, że rządząca partia przyjęła takie rozwiązania.

Sam marszałek, podkreślając wątpliwości co do samego rozporządzenia, zaapelował do radnych, by – dla uniknięcia chaosu – zagłosowali za uchwałą.

– Oczywiście, obniżanie wynagrodzeń samorządowcom w Polsce jest działaniem na szkodę państwa, ale to jest odpowiedzialność większości parlamentarnej – mówił Marek Woźniak. – Dla mnie najważniejsza jest służba publiczna, a nie rozdzieranie szat nad wielkością wynagrodzenia.

Za uchwałą zagłosowało 22 radnych, 1 był przeciw, 4 wstrzymało się od głosu. **ABO**

Radni sprawdzili co nowego w Teatrze Nowym

W nietypowym miejscu, bo na Trzeciej Scenie Teatru Nowego w Poznaniu, obradowała 13 czerwca sejmikowa Komisja Kultury. Zastępca dyrektora placówki Jacek Nadarzyński przedstawił radnym informacje o finansach teatru, osiągniętej frekwencji, zrealizowanych premierach. Kończący się sezon (w związku z rokiem 100-lecia odzyskania niepodległości) stał pod znakiem polskich dramaturgów, a jego zwieńczeniem będzie jesieńna premiera „Pana Tadeusza”. Natomiast kolejny rok artystycznej pracy ma oprzeć się głównie na dramaturgii światowej. **ABO**

Wyremontują szatnie

Kolejne wielkopolskie samorządy skorzystają z pomocy województwa w ramach programu „Szatnia na medal”.

Sejmik stosowną uchwałą wyraził zgodę na przekazanie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego podczas czwartej sesji.

Najnowsi beneficjenci programu to: Łęka Opatowska, Niechanowo, Pleszew, Powidz, Wągrowiec oraz powiat gostyński. Łącznie na remonty zaplecza socjalnego przy obiektach sportowych wymienione samorządy otrzymają od województwa ponad 266 tysięcy złotych.

Celem akcji jest zbudowanie pozytywnego wizerunku sportu kojarzonego ze zdrowiem i higieną poprzez poprawę warunków ogólnodostępnych budynków szatniowo-sanitarnych przy obiektach sportowych.

Na ogłoszony pod koniec ubiegłego roku konkurs wpłynęło 95 wniosków od wielkopolskich gmin i powiatów. ABO

Pałac na muzeum

Województwo kupiło nieruchomość związaną z generałem Janem Henrykiem Dąbrowskim.

28 czerwca województwo wielkopolskie kupiło za 9,25 mln zł od prywatnego właściciela nieruchomość zabudowaną zespołem pałacowo-parkowym w Winnej Górze. Ten majątek koło Środy Wielkopolskiej generał J.H. Dąbrowski otrzymał od Napoleona w 1807 roku. Tam zamieszkał z żoną Barbarą Chłapowską i dwójką dzieci. To stamtąd wyprawiał się na kolejne kampanie wojenne, i tam zmarł przed dwustu laty – 6 czerwca 1818 roku.

By zakup był możliwy, sejmik musiał zaakceptować odpowiednie zmiany w budżecie województwa, jednak część radnych miała wątpliwości.

Już podczas posiedzenia Komisji Budżetowej 15 czerwca radni pytali m.in. o charakter placówki, która miałaby powstać w tym miejscu (poświęconej generałowi i polskiemu hymnowi, być może jako od-

ział muzeum w Dobrzycy), o koszty samego zakupu oraz późniejszego funkcjonowania nowej jednostki. Padła też sugestia, że przed podjęciem ostatecznej decyzji radni powinni otrzymać więcej informacji, a Komisja Kultury – obejrzeć na miejscu sam obiekt.

Podczas sesji sejmiku 25 czerwca głównie radni PiS krytykowali tempo prac nad zakupem oraz zgłosili wniosek o odłożenie głosowania (został odrzucony).

– Zarząd bez informowania sejmiku prowadzi jakieś negocjacje dotyczące zakupu, a potem stara się, żebyśmy na szybko podejmowali decyzję. Co stało na przeszkodzie, żebyśmy o tym rozmawiali już w maju? – mówił radny Zbigniew Czerwiński. – Przypomnę, że przy okazji inwestycji o podobnej skali nakładów, czyli dofinansowaniu odbudowy Zamku Królewskiego w Po-

znaniu, dyskusje trwały naprawdę długo. Także tu należało przedyskutować wcześniej, czemu ta inwestycja ma służyć.

– Zdaję sobie sprawę, że to tak dla radnych, jak i dla mnie, niekomfortowa sytuacja, bo procedujemy to w dość spiesznym trybie. Wynika to z upływu z końcem czerwca ważności dokumentów, które pozwolą sfinalizować tę transakcję – odpowiadał marszałek Marek Woźniak. – A chcemy kupić nieruchomość niezwykłą, bo związaną z osobą bohatera narodowego, obecnego w naszym hymnie. To ogromna szansa na promocję regionu poprzez stworzenie i działalność w tym miejscu placówki muzealnej. Proszę w tej sytuacji o pewną elastyczność w podejściu do tej kwestii.

Apel marszałka posłuchało i głosowało za uchwałą 19 radnych, 6 było przeciw, 2 wstrzymało się od głosu. ABO

Zarząd odpowiada

Przedstawiamy wyciąg z odpowiedzi udzielonych na wcześniejsze interpelacje i zapytania radnych.

Wicemarszałek Wojciech Jankowiak

– przekazał Zbigniewowi Czerwińskiemu, że rekompensata finansowa za realizację rozkładu jazdy pociągów 2017/2018 wynosi odpowiednio dla: Przewozów Regionalnych – 14,63 zł/pocmk oraz Kolei Wielkopolskich – 12,14 zł/pocmk. Po doliczeniu wydatków ponoszonych przez województwo w związku z obowiązkowymi rewizjami i naprawami głównymi taboru stanowiącego majątek województwa, a użytkowanego przez obu operatorów w formie dzierżawy pojazdów, stawki kształtują się odpowiednio na poziomie: 14,76 zł/pocmk oraz 14,86 zł/pocmk.

– odpowiedział na interpelację Waldemara Witkowskiego. Poinformował, że reklamy z logo Kolei Wielkopolskich sp. z o.o. związane są z kampanią promocyjno-informacyjną realizowaną i finansowaną przez Stowarzyszenie Metropolia Poznań dotyczącą PKM, spółka nie poniosła w związku z tym żadnych kosztów, a w swoich działaniach promocyjnych nie współpracuje z agencją reklamową z siedzibą przy ul. Jarochowskiego. Przekazał ponadto, że uzgodniona w konsultacjach dotyczących opracowania dokumentacji w ramach projektu „Prace na obwodnicy towarowej Poznań” lista priorytetowych przystanków nie zawierała przystanku przy ul. Hetmańskiej. Poinformował też, że uruchomienie PKM do Leszna planowane jest w 2020 r., po zakończeniu remontu całej linii Poznań – Wrocław, bo trwające obecnie prace uniemożliwiają zapewnienie standardów właściwych PKM na modernizowanym już odcinku Poznań – Czempin (m.in. połączenia w godzinach szczytu co 30 minut).

– w kwestii modernizacji linii Poznań – Piła, o którą pytała Tatiana Sokołowska, odpisał, że obecnie odbywają się prace na odcinku Oborniki – Dziembówko, a z Oborniki do Piły wprowadzono autobusową komunikację zastępczą. Zakończenie tych prac przewidziane jest na 1 września 2018 r., dzień później powinno nastąpić wznowienie przewozów już na całej linii Poznań – Piła. Pozostałe prace zaplanowano bez konieczności uruchamiania przewozów zastępczych. Wskazał ponadto, że zakończenie wdrażania PKM przewidziane jest w 2021 roku. W I etapie uruchomiono połączenia do Wągrowca, Nowego Tomyśla, Grodziska Wlkp. i Jarocina. W latach 2019-2021 planuje się uruchomienie połączeń do Rogoźna, Wrześni, Kościana, Szamotuł (Wronek) i Gniezna.

– odpowiadając Julianowi Joksiovi, przekazał, że na zagadnienie przewozów pasażerskich na linii Oleśnica – Chojnice należy spojrzeć w kontekście poprawy jakości połączeń z Krotoszyna do Wrześni, Gniezna czy Poznania. Zrealizowane prace na odcinku Krotoszyn – Jarocin nie spowodowały istotnej zmiany parametrów technicznych. Stan linii od granicy województwa do Jarocina, a szczególnie pomiędzy Krotoszynem a Jarocinem, wymaga podjęcia pilnych działań w celu przyspieszenia procesu inwestycyjnego, jak w przypadku odcinka Jarocin – Gniezno.

– odniósł się do interpelacji Jarosława Berendta w sprawie dofinansowania dla Nielby Wągrowiec w celu uzyskania licencji na grę w superlidze piłki ręcznej. Wskazał, że niepokojące sytuację, jakie miały miejsce z udziałem MKS Nielba Wągrowiec, doprowadziły do wydania przez Komisję Dyscyplinarną ZPRP orzeczenia w sprawie określonych sankcji i kar w stosunku zarówno do MKS Nielba Wągrowiec, jak i członków klubu. Okoliczności te budzą wątpliwość co do potencjalnych walorów promocyjnych wskazanych w interpelacji.

Dyrektor Departamentu Kultury UMWW Włodzimierz Mazurkiewicz

– odpowiedział w imieniu marszałka na interpelację Wiesława Szczepańskiego. W sprawie konkursu na dyrektora Muzeum Okręgowego w Lesznie, wyjaśnił, że dwie osoby biorące udział w tym konkursie

spełniły wymagania formalne, jednak komisja konkursowa postanowiła nie rekomendować zarządowi województwa żadnego z kandydatów. Wobec powyższego zarząd nie powołał nikogo z nich na stanowisko dyrektora muzeum, z zamiarem ponownego ogłoszenia konkursu, a do czasu jego rozstrzygnięcia obowiązki będzie pełnił dotychczasowy dyrektor. W sprawie aktywności Dariusza Grodzińskiego na antenie Radia Centrum w Kaliszu, poinformował, że zgodnie z wyjaśnieniami udzielonymi przez zainteresowanego, materiały antenowe i prasowe zawierające komentarze na temat sytuacji politycznej w mieście wynikają z rejestrowanych przez wszystkie media wypowiedzi uczestników posiedzeń komisji i sesji Rady Miasta Kalisza oraz konferencji prasowych, co powiązane jest z aktywnością samorządową poszczególnych radnych. Ponadto przedstawił okoliczności powołania D. Grodzińskiego na stanowisko dyrektora Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu, informacje dotyczące przyznanej mu w 2017 r. nagrody, a także wyjaśnienia dyrektora w sprawie zatrudniania w kierowanej przez niego instytucji nowych pracowników.

– przekazał Dariuszowi Szymczakowi zestawienie obejmujące informacje o przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu brutto w 2017 r. dyrektorów i zastępców dyrektorów Teatru Wielkiego i Teatru Nowego w Poznaniu oraz o wypłaconych tym osobom w 2017 r. dodatkowych wynagrodzeniach z tytułu działalności twórczej o charakterze artystycznym. ABO

Sejmikowe komisje szukają inspiracji poza Wielkopolską

Poznanie praktycznych rozwiązań w zakresie OZE oraz zrównoważonego rozwoju było celem wizyty studyjnej sejmikowej Komisji Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Danii i Szwecji od 19 do 23 czerwca. Radni odwiedzili m.in.: Kopenhagę, która chce stać się miastem bezemisyjnym do roku 2025; Centrum Zasobów Amager (na zdjęciu z lewej) – spalarnię śmieci zaopatrującą miasto w elektryczność i ciepło, na dachu której urządzono stok narciarski; największą szwedzką farmę wiatrową w cieśninie Öresund. Natomiast Komisja Planowania Przestrzennego i Infrastruktury Technicznej 12 i 13 czerwca podpatrywała zarządzanie transportem kolejowym przez województwo dolnośląskie, spotykając się we Wrocławiu z przedstawicielami tamtejszego Urzędu Marszałkowskiego i Kolei Dolnośląskich. Po drodze radni odwiedzili też nowoczesną myjnię i lakiernię Przewozów Regionalnych w Lesznie (na zdjęciu z prawej). Wypróbowali również przygraniczne połączenie kolejowe z czeskiego Liberca do Szklarskiej Poręby. ABO

Kto i za ile powinien zrobić powstańczy koncert?

Nadużyciem i nieporozumieniem nazywa marszałek krytykę radnych PiS wobec planów organizacji koncertu na poznańskim stadionie 27 grudnia.

O sprawie dyskutowano m.in. podczas sesji sejmiku, która odbyła się 25 czerwca, w ramach interpelacji radnych.

Chodzi o koncert z udziałem gwiazd estrady, który 27 grudnia wieczorem na poznańskim stadionie ma być zwieńczeniem organizowanych przez samorząd województwa obchodów 100. rocznicy wybuchu Powstania Wielkopolskiego. Wydarzenie ma kosztować około 7 mln zł,

a produkcją i transmisją na ogólnopolskiej antenie ma się zająć telewizja TVN.

W mediach sejmikowi radni PiS krytykowali m.in. koszt przedsięwzięcia oraz pytali o to, dlaczego jego organizacji nie powierzono telewizji publicznej. Także podczas czwartej sesji szef klubu PiS Dariusz Szymczak interpelował w tej sprawie, zadając szereg szczegółowych pytań, m.in. o strukturę kosztorysu, godzinę i długość trwania transmisji, czas przerwy reklamowych, sposób wyboru TVN.

– Prowadziliśmy też pewne rozmowy z TVP na temat wspólnego przedsięwzięcia,

ale to było wówczas, gdy telewizja publiczna była jeszcze publiczna, a nie PiS-owska i skrajnie upolityczniona – odpowiadał podczas sesji marszałek Marek Woźniak. – Proszę o więcej cierpliwości! Na razie nie można powiedzieć, wbrew państwa sugestiom, że już zatrudniliśmy bez przetargu wykonawcę, bo dopiero prowadzimy negocjacje. Dlatego nie mogę odpowiedzieć na szczegółowe pytania. Nadużyciem i nieporozumieniem jest ferowanie opinii, że to jest za drogo, że każdy inny zrobiłby to lepiej i taniej. My staramy się wykreować wydarzenie ogólnopolskie, bez wstydu dla Wielkopolski

i z nadzieją, że możliwie szeroka publiczność to zauważy.

Dariusz Szymczak kwestionował też zapis, z którego UMWW zamierza skorzystać, nie ogłaszając przetargu na wykonawcę koncertu.

– Według naszej wiedzy i posiadanych interpretacji prawnych, możemy skorzystać z przepisu umożliwiającego powierzenie zorganizowania takiego koncertu bez przetargowo – wyjaśniał marszałek. – Ale nie mam zamiaru łamać ustawy. Jeżeli prawdą okazałoby się to, że tylko telewizja publiczna może z tego przepisu skorzystać, to... może koncertu po prostu nie będzie. ABO

Hiszpańskie pomysły

Województwo wielkopolskie w ramach projektu COMPETE IN wymienia się doświadczeniami we wspieraniu międzynarodowej ekspansji firm z innymi samorządami i instytucjami otoczenia biznesu z Włoch, ze Szwecji, z Wielkiej Brytanii, Polski i Hiszpanii.

5 czerwca w Urzędzie Marszałkowskim gościli eksperci z Walencji, reprezentujący Instytut Konkurencji i Przedsiębiorczości (IVACE), Izbę Handlową w Walencji oraz Federację Eksporterów (ARVET). W przeprowadzonym przez nich warsztacie uczestniczyli przedstawiciele wielkopolskich izb gospodarczych, parku naukowo-technologicznego i spółek samorządowych oraz pracownicy Departamentu Gospodarki UMWW.

Mówiono o programach wsparcia internacjonalizacji przedsiębiorstw realizowanych w Walencji: XPANDE i SICOMEX. Pierwszy zapewnia szkolenia i usługi doradcze dla firm planujących ekspansję zagraniczną. Drugi natomiast polega na wprowadzeniu grupy kilku firm hiszpańskich z jednej branży na wybrany rynek zagraniczny za pośrednictwem lokalnego agenta handlowego.

ABO

Hiszpanie przedstawili swoje programy wsparcia firm.

FOT. ARCHIWUM UMWW

Gościliśmy dzieci z Białorusi

Od 1 do 8 lipca w Wielkopolsce, na zaproszenie samorządu województwa, przebywała 90-osobowa grupa Polaków ze Wschodu.

Wizyta gości z Białorusi jest elementem programu „To co nas łączy – Polska”, realizowanego po raz czwarty. 5 lipca 90-osobowa grupa nauczycieli i działaczy środowisk polonijnych oraz dzieci i młodzieży polskiej, mieszkających na stałe na Białorusi, przyjechała do UMWW. Nie brakowało wspólnych śpiewów (polskich piosenek), zabaw harcerskich, podziękowań i pamiątkowych fotografii.

– Takie wizyty pozwalają na integrację i wymianę międzykulturową nauczycieli i młodzieży polskiej. Pokazujemy gościom wspólną historię, tradycję i kulturę – zaznaczy-

5 lipca Polacy z Białorusi i wielkopolscy harcerze spotkali się w UMWW w Poznaniu.

FOT. P. RATAJCZAK

Najlepsze książki o regionie

Wręczono nagrody Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk za najlepszą publikację o Wielkopolsce w 2017 roku.

Konkurs, wspierany przez samorząd województwa, rozstrzygnięto 29 czerwca w siedzibie PTPN. Nagrodzonych uhonorowali marszałek Marek Woźniak i prezes PTPN prof. Andrzej Guleczyński.

Książki zgłaszane były przez autorów, wydawców i osoby zainteresowane współczesnym rynkiem wydawniczym w regionie w dwóch kategoriach: „literatura naukowa” oraz „literatura popularnonaukowa i beletrystyka”. Spośród nadesłanych prac kapituła konkursu wyłoniła 10 nominowanych do nagrody. Wyróżnione publikacje cechują się sporym różnorodnością, obejmują po-

Nagrody wręczono 29 czerwca w siedzibie PTPN.

FOT. K. STASZEWSKI

zycje naukowe, popularyzatorskie, regionalistyczne, mikronarracje eseistyczne oraz powieści. Opowiadają nie tylko o Poznaniu, lecz również o Ostrowie Wielkopolskim, Strzelnie, Turwi, Kaliszu czy Miłosławiu.

Kto zdobył największe uznanie? W kategorii literatury

naukowej zwycięzcą został Makary Górzyński, autor książki „Dziewiętnastowieczny Teatr Miejski w Kaliszu. Architektura i polityki kulturowe na peryferiach imperium”. W drugiej kategorii doceniono powieść kryminalną „Zgubna trucizna” Katarzyny Kwiatkowskiej.

ABO

Drzewa dla pszczół

W gminie Godziesze będzie ich ponad 120, a w całej Wielkopolsce 24,5 tysiąca. Mowa o drzewach miododajnych.

Pierwsze z nich w powiecie kaliskim posadzono 6 czerwca przy Zespole Szkół w Godzieszach Wielkich i przy Szkole Podstawowej w Woli Droszewskiej. Wcześniej drzewa pojawiły się też w Pakosławiu (powiat rawicki).

Nowatorska w skali kraju inicjatywa samorządu województwa zrodziła się po zorganizowanym przez Urząd Marszałkowski w ubiegłym roku Forum Pszczelarskim. Chodzi o przeciwdziałanie wymieraniu pszczół.

– To bardzo ważne działanie podjęliśmy po rozmowach z pszczelarzami, którzy prosili o wsparcie. Trzeba myśleć perspektywicznie, bo posadzone dziś drzewa miododajne będą wydawały owoce przez wiele lat – mówił podczas uroczystości sadzenia drzew wicemarszałek Krzysztof Grabowski. – Akcja cieszy się olbrzymim zainteresowaniem

i chcemy ją kontynuować w następnych latach.

Samorząd województwa przeznaczył na ten cel ponad 1,6 mln zł. Poszczególne samorządy mogły uzyskać do 20 tys. zł. Złożono ponad 120 wniosków i wszystkie zostały pozytywnie rozpatrzone.

Nasadzenia drzew zdecydowanie poprawia strukturę gleb i ich jakość, a także przyczyniają się do łagodzenia negatywnych skutków intensywnej gospodarki rolnej, poprawiając warunki mikroklimatyczne przyległych pól. Do nasadzeń można wykorzystać: lipę drobnolistną i szerokolistną, klon pospolity, klon jawor, robinie akacjową, wierzbę, sliwę domową i jarzab pospolity.

To niejedynie wsparcie dla wielkopolskich pszczelarzy. Samorząd województwa przeznaczył 2 mln zł na wymianę węży pszczelej – szablonoń plastra pszczelego, które umieszczane są w ulach. Węza pomaga pszczołom zapewnić czystość w ulu oraz prawidłowo odbudowywać plastry.

ABO

Dobre wieści z kolejowych szlaków

W czerwcu przywrócono połączenie kolejowe z Gniezna przez Wrześnię do Jarocina, a od września do sieci PKM dołączyła trasa z Poznania do Swarzędza.

8 czerwca, z udziałem m.in. wicemarszałka Wojciecha Jankowiaka i prezesa Kolei Wielkopolskich Włodzimierza Wilkanowicza, uroczystie zainaugurowano przywrócenie pasażerskiego połączenia kolejowego na linii Gniezno – Września – Jarocin. Dwa dni później na 65-kilometrową trasę wyruszyły w regularnym ruchu pociągi Kolei Wielkopolskich.

Przewozy pasażerskie pomiędzy Jarocinem a Gniezmem zostały zawieszony pod koniec 2012 roku ze względu na zły stan techniczny trasy. Zna-

Sygnatariusze porozumienia o włączeniu do PKM linii z Poznania do Swarzędza.

czenie linii w transporcie regionalnym i międzyregionalnym oraz podjęte przez samorząd województwa działania sprawiły, iż PKP PLK przystąpiły do prac modernizacyjnych na tej trasie, umożliwiając powrót na nią pociągów.

Remonty trwają jeszcze na linii z Poznania do Warszawy, mimo to już we wrześniu dynamicznie rozwijająca się Poznańska Kolej Metropolitalna obejmie także połączenie ze stolicy regionu do Swarzędza. Porozumienie w tej sprawie

(dotyczące współfinansowania zwiększonej liczby kursów) wicemarszałek Wojciech Jankowiak podpisał 29 czerwca w UMWW z wódcami Poznania i Swarzędza oraz Stowarzyszenia Metropolia Poznań.

„Pekaemka”, jak coraz powszechniej jest już nazywana, to system regularnych kolejowych połączeń regionalnych (docelowo na 9 liniach) o częstotliwości kursowania pociągów w godzinach szczytu komunikacyjnego co 30 minut, zapewniający pasażerom odpowiedni komfort podróżowania. Projekt jest oparty na zasadzie solidaryzmu finansowego wszystkich samorządów, których dotyczy.

ABO

Wicemarszałek Krzysztof Grabowski wziął udział w sadzeniu drzew m.in. w Godzieszach Wielkich.

FOT. ARCHIWUM

Zdaniem gospodarza

Zenon Jahns,
starosta
śremski

– Powiat śremski leży w centralnej części Wielkopolski. Tworzą go 4 gminy: Brodnica, Dolsk, Książ Wlkp. i Śrem. Region ten posiada bogate dziedzictwo kulturowe i piękną przyrodę. Warto odwiedzić każdą naszą gminę.

W Brodnicy możemy np. zobaczyć dwór z 1894 r. i spacerować się po parku krajobrazowym, pamiętającym czasy Józefa Wybickiego. W Dolsku zwiedzimy zabytkowe kościoły, a w XVIII-wiecznej plebanii obejrzymy odkryte w 2001 r. barokowe polichromie. Książ Wlkp. zachęca nas do odwiedzin licznymi dworami i pełniąc funkcję rynku placem Kosynierów, upamiętniającym okres Wiosny Ludów. Śrem, przecięty rzeką Wartą, to idealne miejsce dla miłośników wędkowania i żeglowania.

W powiecie śremskim nie sposób się nudzić. Tych, którzy cenią kulturę i historię, zainteresują zabytkowe kościoły i dworki. Dla miłośników aktywnego wypoczynku mamy propozycje wycieczek szlakami pieszymi i rowerowymi. Tym, którym zależy na bliskości z naturą, polecam odwiedzić parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody. Fani rekreacji wodnej powinni spróbować spływów kajakowych Wartą lub wakeboardu na plaży.

Nasz powiat to miejsce, gdzie historia i tradycja łączą się z dynamicznym rozwojem społeczno-gospodarczym. Dbamy o kulturę, pielęgnujemy lokalne produkty oraz inwestujemy

To tutaj mieszkał Wybicki

W powiecie śremskim historia przeplata się z nowoczesnością.

Powiat śremski może pochwalić się bogatą historią. Ważnym wydarzeniem na tych ziemiach było m.in. Powstanie Wielkopolskie, w którym wielu mieszkańców brało czynny udział. Śrem wyzwolono 30 grudnia 1918 r. Udało się to bez jednego strzału tuż po tym, jak Niemcy stacjonujący w mieście dowiedzieli się, że śremianie zmobilizowali 800-osobową kompanię.

Nastroje niepodległościowe pojawiły się już wcześniej, podczas Wiosny Ludów, kiedy to w 1848 r. rozgrywała się bitwa o Książ. I choć była to potyczka przegrana, to jednak umocniła w społeczeństwie wolę walki o wolność. Poległych kosynierów pochowano w dwóch mogiłach (w postaci wysokich kopców), które do dziś można oglądać w parku w Książu Wielkopolskim.

Innym charakterystycznym i historycznym miejscem jest park miejski im. Powstańców Wielkopolskich 1918-1919. To najstarszy park w Śremie, założony w 1888 r. Od 15 listopada 1925 r. stoi w nim pomnik Dobosza (przedstawiający maszerującego dobosza w mundurze i rogatywce powstańca wielkopolskiego), zaprojektowany przez poznańskiego rzeźbiarza Władysława Marcinkowskiego.

Wojska niemieckie, które wkroczyły do Śremu we wrześniu 1939 r., usunęły figurę dobosza z cokołu. Istnieją dwie wersje tego, co dalej działo się z pomnikiem. W jednej z nich pracownicy gazowni przewieźli go do magazynu

Sporym atutem Śremu jest przepływająca przez miasto rzeka Warta.

firmy i tam ukryli. Niestety, nie udało go uratować: został przetopiony na regały. Według drugiej wersji rzeźba też została zniszczona, ale cokolwiek ocalało dzięki pracownikom wodociągów, którzy zatopili go w bagnach na obrzeżach parku. Oryginalny cokolwiek wraz z repliką dobosza możemy znaleźć dziś w parku miejskim.

Czym jeszcze oprócz bogatej historii wyróżnia się powiat śremski? To m.in. malownicze środowisko naturalne. Region obfituje w liczne jeziora, w tym np.: Dolskie Wielkie, Grzymisławskie, Jarosławskie. Przez Śrem płynie rzeka Warta, która na tym terenie gwałtownie zakręca, tworząc zakole. Znajduje się tutaj przystań Marina, która jest jednym z przystanków na szlaku Wielkiej Pętli Wielkopolski.

Na wschód od Śremu, nie daleko wsi Mechlin, znajdziemy Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Łęgi Mechlińskie”, którego drzewostany w niektórych częściach liczą ponad 120 lat. Przy licznych starorzeczach spotkać możemy bobry i wydry, a także bociana czarnego. Powiat szczyci się też rezerwatem „Goździka siniego w Grzybnie” – najmniejszym w regionie śremskim. O wyjątkowości tego miejsca świadczy występowanie bardzo rzadkiej rośliny – goździka siniego, kwiatu o drobnych płatkach koloru bladioróżowego.

Turystów przyciągają liczne zabytki. Na szczególną uwagę zasługują drewniane kościołki, których wyposażenie często nawiązuje do elementów ludowych. Znaleźć je możemy

w Błociszewie, Błażejewie czy też w Dolsku.

Z kolei najbardziej znaną postacią, związaną z regionem śremskim, jest twórca słów hymnu narodowego Józef Wybicki. Po ślubie ze swoją drugą żoną Esterą Wierusz-Kowalską Wybicki kupił dwie wsie koło Śremu: Manieczki i Psarskie. Dodatkowo na cześć żony założył wieś Esterpole. Czas spędzony w Manieczkach Wybicki poświęcał głównie pracy w gospodarstwie, życiu rodzinnemu i twórczości literackiej. Zmarł w Manieczkach 10 marca 1822 r., a pochowano go na cmentarzu przy kościele w pobliskiej Brodnicy. W 1923 r. ciało przeniesiono do Krypty Zasłużonych Wielkopolan w kościele pw. św. Wojciecha w Poznaniu. RAK

Powiat śremski

Lekcja z historii:

Historia Śremu – jednego z najstarszych miast w Wielkopolsce – związana jest z istniejącą w tym miejscu od wieków przeprawą przez Wartę. Przełom Warty koło Śremu stanowił najdogodniejsze miejsce przeprawy przez rzekę dla podróżujących między Śląskiem, Wielkopolską i Kujawami.

Powiat śremski funkcjonował przed zaborami, następnie pod panowaniem pruskim, w okresie międzywojennym oraz na początku PRL. Na mapę samorządów powiatowych kolejny raz trafił po reformie administracyjnej, 1 stycznia 1999 r.

Powiat śremski w liczbach:

- powierzchnia – 574 km²
- liczba ludności – 60.970
- gęstość zaludnienia – 106,2 os./km²
- mieszkańcy miast – 57,5 proc.
- mieszkańcy wsi – 42,5 proc.

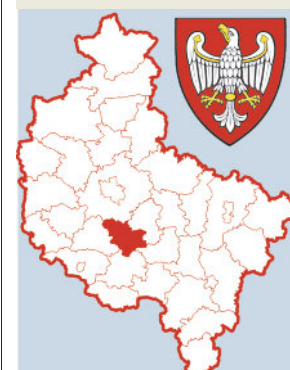
Ciekawostki:

• Król Władysław Jagiełło, który w 1416 r. przybył do Śremu, podziwiał m.in. przedziwne zjawisko w pobliskiej wsi Nochowo: garnki, które wyrastały z ziemi. Oczywiście garnki wcale nie „rosły” w ziemi, lecz były pozostałościami cmentarzyska z czasów kultury łużyckiej.

• Z regionu śremskiego wywodzą się wybitne postaci. Jedną z nich jest ks. Piotr Wawrzyniak, który żył w latach 1849-1910. Zany jest nie tylko jako duchowny, ale również jako działacz społeczny i polityczny. Był twórcą Banku Ludowego, który pozwolił mieszkańcom ziemi śremskiej na rozwój gospodarczy dzięki udzielanym kredytom.

Sąsiednie powiaty:

- gostyński,
- jarociński,
- kościański,
- poznański,
- średzki.

Leczą, opiekują się i rehabilitują

W Śremie od wielu lat z powodzeniem funkcjonują dwie podległe samorządowi województwa placówki służby zdrowia.

Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Śremie (ZOL) jest placówką opieki długoterminowej o profilu psychiatrycznym. Od ponad 110 lat popularny w mieście „klasztorzek” służył ludziom ubogim i starszym, potrzebującym opieki, a obecnie opieką otacza chore i niepełnosprawne kobiety z zaburzeniami układu nerwowego i psychicznego.

Do zakładu kierowane są osoby przewlekłe chore, których stan zdrowia uzasadnia potrzebę udzielania stacjonarnych i całonocnych świadczeń zdrowotnych innych niż szpitalne. Tutaj pacjentki mogą liczyć na kompleksową

kontynuację leczenia psychiatrycznego, farmakologicznego, psychoterapię, pielęgnację, opiekę i rehabilitację.

Drugą wojewódzką placówką służby zdrowia w Śremie jest Wielkopolski Ośrodek Reumatologiczny. Czym z kolei on się zajmuje? Udziela on świadczeń zdrowotnych, które pozwolą przywrócić, poprawić lub zachować zdrowie, zwłaszcza w zakresie chorób reumatycznych i ortopedycznych.

Ośrodek powstał w 1952 r. jako państwowa jednostka organizacyjna pod nazwą Zakład Leczenia i Szkolenia Zawodowego Reumatyków. W 1964 r. stał się samodzielną, wojewódzką jednostką specjalistyczną pn. Sanatorium Rehabilitacyjne Reumatologiczno-Ortopedyczne. RAK

Wielkopolska przez Witolda Tkaczyka naszkicowana

W Mszczyszynie (wieś sołecka położona 7 km od Dolska) znajduje się parterowy dwór, kryty dachem naczółkowym. W tym kształcie funkcjonuje od końca XIX lub początku XX wieku, a powstał prawdopodobnie w wyniku przebudowy starszego budynku, istniejącego od XVIII wieku. Dwór i majątek należały do rodziny Grabowieckich, później do Koszutkich, od których na początku XIX wieku kupili Zakrzewscy. Od 1873 r. do okresu międzywojennego Mszczyszyn pozostawał własnością rodziny Żółtowskich. W 1926 r., gdy właścicielem został Andrzej Żółtowski (ur. 1881 r., zamordowany przez Niemców w Oświęcimiu w 1941 r.), majątek liczył 631 hektarów. Po wojnie zabytkowy budynek służył jako mieszkania dla pracowników rolniczej spółdzielni produkcyjnej. Obok dworu znajduje się zespół folwarczny z II poł. XIX wieku i park z okazałymi dębami szypułkowymi. WT

Samorząd regionu inwestuje w zdrowie

W lipcu rozpoczął działalność nowy Zakład Opiekuńczo-Lecznicy przy ul. Lutyckiej w Poznaniu, a obok ruszy wkrótce budowa Wielkopolskiego Centrum Zdrowia Dziecka. Trwa też proces wdrażania elektronicznej dokumentacji medycznej.

Samorząd województwa nadzoruje ponad 20 placówek służby zdrowia, m.in.: cztery szpitale wojewódzkie, lecznicę onkologiczną WCO, placówki psychiatryczne w Gnieźnie i Kościanie, centra leczenia uzależnień czy podmioty prowadzące rehabilitację pacjentów. W ostatnich latach zainwestował w nie kilkaset milionów złotych (na remonty i inwestycje w latach 2014-2017 wydano 386 mln zł).

Największe i najbardziej kosztowne przedsięwzięcia w tej dziedzinie realizowane są w pobliżu Szpitala Wojewódzkiego w Poznaniu. W lipcu np. rozpoczął tutaj działalność nowy Zakład Opiekuńczo-Lecznicy (uroczyste otwarcie placówki odbyło się pod koniec czerwca), do którego przeniesiono pacjentów dotychczasowej siedziby ZOL przy ul. Grobla.

Zapłacił samorząd

– Budynki przy ul. Grobla nie spełniały ani wymogów sanitarnych, ani norm Ministerstwa Zdrowia, dotyczących zakładów leczniczych. Trudno było nam tam inwestować, by zbliżyć je do standardów z XXI wieku – zaznaczył marszałek Marek Woźniak podczas otwarcia nowej siedziby ZOL. – Lokalizacja placówki przy Szpitalu Wojewódzkim to jeden z elementów polityki samorządu województwa: integrujemy podmioty lecznicze, by poprawić ich sytuację finansową i organizacyjną.

W nowym ZOL znajdują się 144 łóżka dla pacjentów stacjonarnych oraz 30 miejsc na oddziale dziennej opieki psychiatrycznej. Budynek zaprojektowano w kształcie litery T na 4 kondygnacjach (3 naziemne i 1 pod ziemią), a jego powierzchnia użytkowa wynosi 4600 m².

Budowa obiektu wraz z wyposażeniem, finansowana z budżetu województwa, kosztowała 21,5 mln zł.

– Finansowanie służby zdrowia w Polsce nie jest niestety ustalone na najwyższym poziomie, dlatego często samorządy i szpitale ponoszą koszty dodatkowych inwestycji oraz niedoszacowania świadczeń zdrowotnych – podsumował Marek Woźniak. – Niemniej ostatecznie pacjenci będą tu leczeni w komfortowych warunkach, przy użyciu lepszego sprzętu i wyposażenia.

Pięć nowoczesnych karettek trafiło w lipcu do pogotowia

FOT. P. RATAJCZAK

Kluczyki do 5 ambulansów sanitarnych odebrali 6 lipca pracownicy Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Poznaniu. – Dzisiaj pokazujemy, a nie przekazujemy pięć mercedesów, ponieważ od chwili zakupu od razu trafiły one do pracy – powiedział marszałek Marek Woźniak. – To bardzo nowoczesne i świetnie wyposażone pojazdy: dobrze służą zarówno ratownikom, jak i pacjentom. Warto na takie zakupy wydać ponad 1,5 mln zł. Nowe mercedesy to auta o pojemności silnika blisko 3 litrów i mocy 190 KM. Trzy z nich są już częściowo wyposażone i oczekują na wezwanie w powiecie poznańskim: w Słężewie, Buku i Ludwikowie. Kolejne dwa ambulanse trafią do transportu medycznego i będą stacjonować w Poznaniu przy ul. Rycerskiej. Nowe pojazdy dla WSPR w Poznaniu mają dodatkowe oświetlenie w przednich reflektorach, co poprawia ich widoczność podczas jazdy alarmowej. Ich atutem są nowoczesne nosze główne, które ułatwią pracę ratownikom i transport chorych. RAK

– To święto wszystkich pacjentów – dodała dyrektor Szpitala Wojewódzkiego w Poznaniu Małgorzata Piotrowska-Błochowiak. – Inwestowaliśmy w trybie „zaprojektuj i wybuduj”, co skróciło czas budowy i pozwoliło zoptymalizować koszty.

– Nowy szpital to szansa dla chorych na rozwiązanie choć części ich problemów – zauważył abp Stanisław Gądecki.

Budynek ZOL to nieostatnie przedsięwzięcie samorządu województwa w pobliżu ul. Lutyckiej w Poznaniu.

Szpital dla dzieci

Jedną z najważniejszych i najbardziej oczekiwanych przez mieszkańców inwestycji re-

gionalnego samorządu jest budowa Wielkopolskiego Centrum Zdrowia Dziecka w Poznaniu. Na szpital pedia-

» W ostatnich latach samorząd województwa wielkopolskiego zainwestował w szpitale (nowoczesny sprzęt, remonty i budowę obiektów) kilkaset milionów złotych.

gionary zarezerwowano kwotę 375 mln zł, która pochodzi z trzech źródeł: 237 mln zł to fundusze unijne z WRPO 2014+, 101 mln zł to wkład budżetu państwa w ramach kontraktu terytorialnego, a 36,6 mln zł to wkład własny samorządu wojewódz-

twą, finansowany z preferencyjnej pożyczki z programu JESSICA.

Gotowa jest już kompletna

dokumentacja techniczna obiektu, wydano prawomocne pozwolenia na budowę, związane z inwestycją. 18 czerwca samorządowa spółka Szpitale Wielkopolski przejęła (na mocy kontraktu) obowiązki inwestora zastępczego dla przedsięwzięcia.

Z kolei 29 czerwca otwarto oferty w przetargu na wybór generalnego wykonawcy budowy szpitala. Jakże są wyniki? Niestety, zaproponowane przez wykonawców kwoty przekroczyły zaplanowany koszt inwestycji, dlatego konieczne są zmiany w budżecie regionu. Marszałek Marek Woźniak i skarbnik województwa Elżbieta Kuzdro-Lubińska przygotowują odpowiednie zmiany w planie dochodów i wydatków regionu na sumę około 50 mln zł, co pozwoli na podpisanie umowy z wykonawcą.

Zarząd województwa zamierza na najbliższej sesji sejmiku (23 lipca) wystąpić do radnych o zwiększenie

budżetu na budowę WCZD, dając w ten sposób zielone światło na kontynuację inwestycji.

– Chcemy, po rzetelnej weryfikacji ofert i wyborze jednej z nich, jak najszybciej podpisać umowę – zaznacza Marek Woźniak, dodając, że prawdopodobnie będzie to możliwe we wrześniu.

Po podpisaniu kontraktu generalny wykonawca będzie miał 30 miesięcy na budowę nowego szpitala dziecięcego. Przypomnijmy, że do dyspozycji najmłodszych pacjentów będą w nim 354 łóżka.

Dokumenty w tablecie

Kolejną ważną inwestycją, realizowaną przez samorząd województwa, jest wdrożenie elektronicznej dokumentacji medycznej i budowa sieci wymiany danych. Projekt objął szpitale powiatowe, miejskie i wojewódzkie: łącznie 53 podmioty lecznicze.

Koszt całego przedsięwzięcia to około 94 mln zł, z czego blisko 80 mln zł stanowi dotacja unijna w ramach WRPO 2014+. Co się zmieni?

Powstanie informatyczny system dla szpitali i pacjentów, który umożliwi realizację dwóch usług: e-rejestrację i e-dokumentację. Chory online zapisze się na wizytę, sprawdzi terminy, itp., a jego dokumentacja medyczna przestanie krążyć między lekarzami i szpitalami w formie papierowej, bo zastąpi ją plik w komputerze czy tablecie.

Wielkopolska jest pionierem w kraju, biorąc pod uwagę wdrożenie EDM w tak dużej liczbie placówek, dlatego wielu lekarzy i szefów szpitali z całej Polski obserwuje nasze zmagania z realizacją blisko 100-milionowego przedsięwzięcia.

***

Prezentujemy wybrane inwestycje wielkopolskiego samorządu w służbę zdrowia. Warto pamiętać też o budowie filii WCO w Pile, inwestycji w bazę śmigłowców ratowniczych na terenie lotniska w Michałkowie pod Ostrowem Wielkopolskim czy też o wielu programach profilaktycznych, z sukcesem realizowanych od lat na terenie całej Wielkopolski. Żyjemy coraz dłużej, jak wynika ze statystyk, w czym pomaga nam również rozwój nowoczesnej medycyny i poprawa jakości leczenia.

Piotr Ratajczak

Nowy ZOL otwarty uroczysto 21 czerwca.

Przyszłość medycyny to lekarz z tabletem w dłoni.

Wielkopolska była (nie)gościnną

3 lipca podsumowano kilkutygodniowe zmagania młodych sportowców na halowej olimpiadzie.

FOT. TX P. I.P. RYCHTER

Efektowne popisy gimnastyków na trampolinie można było podziwiać w Poznaniu...

...a zmagania żeńskich drużyn siatkarskich – w Kaliszu.

Niejednokrotnie ostateczne rozstrzygnięcia wywoływały olbrzymie emocje.

Nie we wszystkich dyscyplinach o sukcesie decydowała siła mięśni.

Wielkopolska okazała się i gościnnym, i niegościnnym organizatorem XXIV Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w Sportach Halowych.

Gościnnym, bo powszechnie chwalono nas za świetne przygotowanie wydarzenia (a przypomnijmy, że przez półtora miesiąca w rozgrywkach uczestniczyło około 4 tysięcy zawodników, rywalizujących w blisko 20 dyscyplinach; gościli ich: Kalisz, Konin, Krotoszyn, Luboń, Piła, Poznań, Sypniewo koło Jastrowia, Swarzędz Zalasewo, Szamotuły, Tarnowo Podgórne, Żerków, a dodatkowo także Zabrze).

Niegościnnym, bo zarówno w klasyfikacji medalowej, jak i punktowej Wielkopolska okazała się zwycięzcą. W tej pierwszej nasi zawodnicy uplasowali się przed Małopolską i Śląskiem, gromadząc 93 krawki, w tym 27 złotych. Wielkopolanie nie zdobyli medali w zaledwie czterech z 19 olimpijskich konkurencji. W klasyfikacji punktowej wyprzedziliśmy województwa mazowieckie i śląskie, nie punktując jedynie w gimnastyce sportowej. W zestawieniu klubowym (które wygrał

MKS Kusy Szczecin) wielkopolskie zespoły też zajęły wysokie miejsca: drugie – OŚ AZS Poznań, czwarte – AZS AWF Poznań, a siódme – KKSz Konin.

Jak podkreślano podczas posiedzenia sejmikowej Komisji Kultury Fizycznej i Turystyki, które odbyło się 9 lipca, nasze województwo po raz pierwszy w historii wygrało tę halową rywalizację młodych sportowców.

Oficjalne podsumowanie i zamknięcie olimpiady odbyło się 3 lipca w sali sesyjnej UMWW. Złoty medalista olimpijski Szymon Ziółkowski, w towarzystwie m.in. Marzeny Wodzińskiej z zarządu województwa, uroczystie zgasił olimpijski znicz. Flaga olimpijska została przekazana przedstawicielowi województwa świętokrzyskiego, które zorganizuje kolejną edycję olimpiady. Spotkanie było też okazją do wręczenia medali i dyplomów najlepszym województwom i klubom OOM oraz złożenia podziękowań wielkopolskim samorządom i związkom sportowym, które były współorganizatorami poszczególnych olimpijskich zawodów.

ABO

Na ringu w Koninie starli się prawdziwi twardziele.

Także szermierze (na zdjęciu pojedynek szablistów) zdobyli wiele punktów dla Wielkopolski.

Gimnastyka sportowa była jedyną dyscypliną rozegraną poza Wielkopolską – w Zabrzu.

FOT. A. BOŃSKI

Uroczyste otwarcie olimpiady odbyło się 27 kwietnia w Swarzędzu Zalasewo...

FOT. A. BOŃSKI

...a jej oficjalnego zamknięcia dokonano 3 lipca w UMWW w Poznaniu.

Na poznańskiej Plajcie

Plac, któremu patronowali kiedyś król Fryderyk Wilhelm i cesarz Napoleon, był świadkiem wielu ważnych dla Polaków wydarzeń.

Każde miasto ma miejsca charakterystyczne, które utrwaliły tradycje, mieszkańcom – niekiedy niekoniecznie osobom z zewnątrz – kojarzące się z określonymi wydarzeniami czy postaciami z przeszłości. W Poznaniu do takich miejsc należy z pewnością plac Wolności, niegdyś powszechnie określany mianem „Plajty”.

Na Muszej Górze

W styczniu 1793 roku Poznań, w wyniku postanowień drugiego rozbioru Polski, wszedł w granice państwa Hohenzollernów. Administracja zaborcy przystąpiła do realizacji planu przebudowy urbanistycznej miasta w nowym kierunku. Prace rozpoczął zespół kierowany przez Davida Gilly'ego, budowniczego i kartografa. Powstała wtedy koncepcja założenia Poznania jako miasta-ogrodu, z przesunięciem części administracyjnej w kierunku zachodnim, w stronę tzw. Muszej Góry.

Przystąpiono do wyburzenia murów miejskich. Na Muszej Górze za 2,5 tys. talarów zakupiono od szlachcica Dobrzyckiego obszar pod przyszły plac, który miał być otoczony reprezentacyjnymi budynkami. Prostopadle do niego, na osi północ-południe wytyczono reprezentacyjną aleję wysadzaną drzewami. Plac (początkowo Nowy Rynek – Neuer Markt) i aleję nazwano imieniem króla Fryderyka Wilhelma III (Wilhelmsplatz, Wilhelmsallee). Wydzielony kształt placu o wymiarach 85 x 205 m był dostosowany do wymogów wojskowych: chodziło o to, by mógł się tam zmieścić w rozwiniętym szyku pułk piechoty, czyli około 2,5 tys. żołnierzy.

Po tragicznym, wielkim pożarze miasta w kwietniu 1803 roku zlikwidowano położony w północnej części cmentarz żydowski i przeniesiono go w okolice dzisiejszej ul. Głogowskiej, a na placu urządzono mały skwer obsadzony drzewami.

Teatr i więzienie

Z czasem plac Wilhelmowski obudowano reprezentacyjnymi hotelami, postawiono teatr i Bibliotekę Racyńskich. Na rogu placu i ul. Lipowej (F. Nowowiejskiego) stanął neorenesansowy pałac miejski Władysława Radolińskiego, w 1846 roku sprzedany wojsku i przeznaczony na komendę garnizonu i dowództwo twierdzy. Innym wojskowym budynkiem przy placu Wilhelmowskim był

W okresie międzywojennym plac Wolności – świadek wielu historycznych wydarzeń – był przede wszystkim miejscem rekreacji i spacerów. Dziś znów służy głównie rekreacji, ale też bywa miejscem rekonstrukcji historycznych, m.in. upamiętniających wydarzenia Powstania Wielkopolskiego 1918-1919.

skromny, jednopiętrowy (ale o specjalnej konstrukcji) dom siedziby dowództwa V Korpusu Armijnego, stojący po drugiej stronie ul. Nowej (I.J. Paderewskiego) – mniej więcej naprzeciwko hotelu Bazar. Za budynkiem teatru, ale jeszcze w ciągu zachodniej pierzei placu, w 1840 roku wykupiono prywatny dom i po rozbudowie umieszczono tam Prezydium Policji i więzienie.

Ale to było później. Jesienią 1806 roku, w wyniku zwycięskiego powstania przeciwko Prusakom, a następnie powołania Księstwa Warszawskiego, plac otrzymał imię Napoleona. Upadek cesarza Francuzów wpłynął na przywrócenie poprzedniej nazwy. W okresie Księstwa Warszawskiego na placu Napoleona odbywały szkolenie przed wymarszem na wschód żołnierze korpusu marszałka Louisa Davouta.

Parada przed cesarzem

Później plac Wilhelmowski był miejscem zbiórek garnizonu, ale i ćwiczeń musztry, co bardzo irytowało mieszkańców miasta (zarówno Polaków, jak i Niemców), gdyż utrudniało spokojne spacerowanie wśród drzew i potęgowało hałas. Z czasem plac stał się miejscem uroczystych capstrzyków i przeglądów oddziałów garnizonu poznańskiego, przy okazji wizyt znakomitych gości. Po przeglądzie defilady oddziałów odbywała się wzdłuż północnej pierzei placu, przed Komendą Miasta, w kierunku Prezydium Policji. Szczegół-

nie uroczysty przegląd i parada odbyły się 31 marca 1889 roku, przed cesarzem Wilhelmem II. Od maja do września, w pierwszą i trzecią niedzielę miesiąca, na placu Wilhelmowskim odbywały się koncerty orkiestr wojskowych, często wykonujące popularny repertuar.

W 1870 roku w zachodniej części placu odsłonięto pomnik „Lwa Nachodu”, upamiętniający żołnierzy V Korpusu, poległych cztery lata wcześniej w wojnie prusko-austriackiej. Monument, odłupany centralne miejsce niemieckich uroczystości wojskowych w Poznaniu, przedstawiał sylwetki lwa i czterech żołnierzy; był określany jako pomnik gen. Karla F. Steinmetza, dowodzącego Wielkopolanami w bitwie pod Nachodem. W 1902 roku we wschodniej części placu Wilhelmowskiego cesarz Wilhelm II odsłonił pomnik swego ojca, cesarza Fryderyka III.

Nie było już tam budynku dowództwa V Korpusu Armijnego, gdyż w 1889 roku wojsko sprzedało dom miastu i wprowadziło się do własnej siedziby, przy placu Działowym. Na miejscu zburzonej komendatury stanął monumentalny gmach Muzeum Fryderykowskiego – dzisiejszy „stary” gmach Muzeum Narodowego. Budynek Bazaru też już był inny, gdyż na początku XX wieku zburzono starą kamienicę Łąckich stojącą na narożniku alei Wilhelmowskiej i ul. Nowej. W tym miejscu postawiono nową kamienicę według projektu R. Sławskiego i połą-

czono ze starym budynkiem Bazaru; odłupany kamienica stała się symbolem całego hotelu.

Powstańcze piętno

Wieczór 26 grudnia 1918 roku w wir wydarzeń powstańczych. Najpierw między godzinami 21.30 i 23 miejsce to było świadkiem uroczystego powitania Ignacego Jana Paderewskiego. W południe następnego dnia przed Bazarem przeszedł pochód kilku tysięcy dzieci szkolnych (nie tylko polskich) na cześć artysty. Z okna hotelu, w imieniu (oficjalnie) niedomagającego męża przemówiła pani Helena Paderewska i zaprosiła delegację dzieci do wnętrza.

Znacznie bardziej dynamiczne wydarzenia na placu Wilhelmowskim nastąpiły po południu 27 grudnia 1918 roku. W Poznaniu gruchnęła wieść o tym, że Niemcy, w odpowiedzi na wieczorną demonstrację polską z poprzedniego dnia, szykują wielki pochód z Jeźyc pod Bazar, by pokazać Paderewskiemu, kto naprawdę rządzi w Poznaniu. Właśnie tu późnym popołudniem doszło do burzliwych wydarzeń, które dały początek Powstaniu Wielkopolskiemu.

Wielki dzień w „życiu” placu Wilhelmowskiego nastąpił w niedzielę 26 stycznia 1919 roku. To tu odprawiona została uroczysta msza polowa, a następnie zaprzysiężono Dowództwo Główne, żołnierzy 1. Pułku Strzelców Wielkopol-

skich, artylerii i oddziału strzelców konnych Straży Miasta Poznania (późniejszego 1. Pułku Ułanów Wielkopolskich). Oficerowie i żołnierze po raz pierwszy wystąpili w nowych mundurach i z oznakami stopni, ustalonymi kilka dni wcześniej. Jeszcze tego samego dnia o godzinie 15 na placu Wilhelmowskim dokonano przeglądu Straży Ludowej miasta Poznania.

Imieniny naczelnika

Odłupany plac Wilhelmowski kilkakrotnie był świadkiem podobnych ceremonii. Już w kwietniu 1919 roku usunięto obydwa niemieckie pomniki. Dziś w tym miejscu widnieje płyta upamiętniająca przysięgę pierwszych oddziałów Wojsk Wielkopolskich. 1 marca do Poznania przybyli oficerowie Misji Koalicyjnej, o godzinie 11 uroczystość powitania na placu Wilhelmowskim. Tym razem była to głównie prezentacja artylerii wielkopolskiej.

Latem 1919 roku na placu Wolności odbyła się uroczystość wzięcia chorągwi Poznańskiego Pułku Garnizonowemu.

Jeszcze 19 marca 1920 roku na placu (od czerwca 1919 roku już Wolności) zorganizowano obchody imienin Naczelnika Państwa i Naczelnego Wodza Józefa Piłsudskiego. W okresie międzywojennym było to miejsce organizowania (z udziałem wojska) uroczystości związanych z kolejnymi rocznicami uchwalenia

Konstytucji 3 maja, zwycięstwa nad Wisłą (15 sierpnia), Święta Niepodległości (11 listopada) oraz wybuchu Powstania Wielkopolskiego (27 grudnia).

Ani Piłsudski, ani Dmowski

W okresie międzywojennym plac Wolności (czyli jak go wtedy nazwano: Plajta), niezależnie od różnych instytucji i firm mających siedziby w otaczających kamienicach, był przede wszystkim miejscem rekreacji i spacerów. Od czasu do czasu odbywały się tu okazjonalne grupowe spotkania i wiece. W okolicznych lokalach – „Grandce” („Grand Café”) i „Cartonie” – lubili przebywać oficerowie poznańskich pułków. Dwukrotnie próbowano zmienić nazwę placu, nadając jako patrona Józefa Piłsudskiego lub Romana Dmowskiego, ale zrezygnowano z tego zamiaru. W latach 1926-1927 Komenda Miasta została przeniesiona, a jej siedzibę, dawny pałac Radolińskich rozebrano; w tym miejscu stanął budynek Banku Gospodarstwa Krajowego.

Od wiosny 1939 roku na placu Wolności odbywały się wiece nawiązujące do zaostrożenia sytuacji międzynarodowej i pogarszania stosunków polsko-niemieckich. W latach 1939-1945 plac znów nosił imię króla Wilhelma. Był to czas niemieckich wieców i demonstracji, a także uroczystości składania przysięgi przez rekrutów.

Powrót do nazwy plac Wolności nastąpił po wyzwoleniu miasta. Jeszcze 25 kwietnia 1945 r. odbyła się tu uroczysta msza polowa połączona z wręczeniem sztandaru 3. Brygady Panczernej 2. Armii Wojska Polskiego – upamiętniona tablicą. Później od czasu do czasu na placu Wolności organizowano promocje absolwentów poznańskich szkół oficerskich i prowadzono capstrzyki.

Dziś, parokrotnie przebudowywany i modernizowany, plac Wolności jest przede wszystkim miejscem rekreacji, ale też rekonstrukcji historycznych, m.in. upamiętniających wydarzenia Powstania Wielkopolskiego 1918-1919. Trudno też wyobrazić sobie film o tym wydarzeniu, w którym choćby przez chwilę nie pokazano owego placu. Minęła moda na organizowanie w tym miejscu uroczystości i ceremonii wojskowych, ale pozostała tradycja utrwalona tablicami i doskonałą dokumentacją fotograficzną. **Marek Rezler**

Przesiadają się wygodnie

Swego rodzaju zapleczem dla Poznańskiej Kolei Metropolitalnej można nazwać projekty czterech podpoznańskich gmin, które zostaną zrealizowane dzięki dotacji z WRPO 2014+.

Umowy z władzami Buku, Kleszczewa, Stęszewa i Swarzędza podpisał 29 czerwca w UMWW marszałek Marek Woźniak.

– Prezentowane dziś projekty czterech gmin, które dostaną dofinansowanie z Unii Europejskiej, są niezwykle ważne w kontekście Poznańskiej Kolei Metropolitalnej, ponieważ stanowią z nią integralną całość, bo przecież bez węzłów przesiadkowych, możliwości wygodnej zmiany środków transportu ten system nie miałby sensu – mówił marszałek. – Jeśli udowodnimy, że jesteśmy sprawni, do-

brze zorganizowani i proponujemy w ramach PKM wysokie standardy europejskie, to są duże szanse, że wielu ludzi zdecyduje się skorzystać z tej oferty i pozostawi swoje pojazdy.

W sumie inwestycje pochłonią niemal 100 mln zł, z czego ponad 58 mln zł to pieniądze przyznane z WRPO 2014+. Co zostanie zrobione za te pieniądze?

Gminy zbudują zintegrowane węzły przesiadkowe wraz z infrastrukturą towarzyszącą (wygodne parkingi dla aut i rowerów), a niektóre zainwestują w kupno autobusów czy budowę ścieżek rowerowych. Odnowione miejsca do wygodnych przesiadek zyskają (lub już zyskali, bo część przedsięwzięć jest w toku) pasażerowie w Buku, Kleszczewie, Tulcach, Paczkowie Stęszewie i Strykowie.

ABO

Władze gmin, które otrzymały dotację, z marszałkiem Markiem Woźniakiem i reprezentującym Stowarzyszenie Metropolia Poznań starostą Janem Grabkowskim.

Zbudują kanalizację

W miejscowości Korzekwin (gmina Szczytniki, powiat kaliski) powstanie sieć kanalizacji sanitarnej, której budowę dofinansuje Unia Europejska.

26 czerwca umowę na wsparcie tego przedsięwzięcia podpisali Marzena Wodzińska z zarządu województwa oraz Marek Albrecht, wójt gminy Szczytniki. Sieć kanalizacji sanitarnej (system grawitacyjno-tłoczny) z przyłączami do odprowadzenia ścieków bytowo-gospodarczych powstanie w Korzekwinie i fragmentarycznie w Popowie.

Dzięki tej inwestycji wzrośnie standard życia mieszkańców. Znikną beczkowsy: ich uciążliwe zapachy i przejazdy ulicami gminy.

Całkowita wartość przedsięwzięcia wynosi ponad 1,7 mln zł, z czego blisko 966 tys. zł stanowi dofinansowanie z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. Projekt jest realizowany w ramach działania 4.3.2 „Gospodarka wodno-ściekowa” zintegrowanych inwestycji terytorialnych w aglomeracji kalisko-ostrowskiej.

RAK

Most wytrzymał

Nowa przeprawa przez Wartę w Międzychodzie przeszła w czerwcu tzw. próby obciążeniowe.

Na nowy most w Międzychodzie wjechało sześć ciężarówek z piaskiem o łącznej wadze 240 ton.

Na czym polegało widowiskowe, próbne obciążenie statyczne nowego mostu w Międzychodzie? Inżynierowie zezwolili na wjazd na budowaną przeprawę sześciu ciężarówek z piaskiem o łącznej wadze 240 ton. Przez kilkadziesiąt minut specjalistyczny sprzęt rejestrował zachowanie nowej konstrukcji. Jakie są wyniki? Próba obciążeniowa mostu potwierdziła wystarczającą nośność dla tego typu obiektów.

Przypomnijmy, że budowana na drodze wojewódzkiej nr 160 nowy most, którym kie-

rowcy pojadą już wkrótce, ma długość niemal 140 metrów. W ramach tej inwestycji, finansowanej przez samorząd województwa przy współudziale funduszy UE, powstaną m.in. drogi dojazdowe do przeprawy oraz nowy odcinek trasy nr 160 o długości około 760 m. Ta droga będzie składać się z dwóch pasów ruchu o szerokości 3,5 m, ścieżki pieszo-rowerowej i pobocza. Powstanie też czterowłotowe rondo w miejscu istniejącego skrzyżowania ulic Marszałka Piłsudskiego i Wały Jana Kazimierza.

***

W połowie czerwca podsumowano też inną drogową inwestycję, tj. rozbudowę trasy wojewódzkiej nr 185 z Obrzycka do Szamotuł. Za niemal 25 mln zł (w tym 20 mln zł z WRPO 2014+) na 10-kilometrowym odcinku tej drogi poszerzono i wzmocniono nawierzchnię jezdni, przebudowano skrzyżowania, zatoki autobusowe i zjazdy. Zmodernizowano i dobudowano też chodniki oraz ścieżki pieszo-rowerowe, wprowadzono elementy uspokajające ruch, itp.

RAK

Polecamy

Orzeł i Krzyż

W lipcu w Murowanej Goślinie można obejrzeć największe widowisko plenerowe w Polsce, dofinansowane m.in. z budżetu samorządu województwa. „Orzeł i Krzyż – Niepodległa” – to opowieść o losach Polski i Polaków od legend i założenia państwa, przez triumfy husarii, potop szwedzki, aż po odzyskanie niepodległości i „Solidarność”. Niemal 400 aktorów wcieli się w ponad 1200 postaci. Na co jeszcze warto zwrócić uwagę? Na muzykę, spektakularne efekty specjalne, mappingi na wodzie i grę światłem.

O kobietach i bezpieczeństwie

Do 11 listopada w Muzeum Narodowym Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie będzie można oglądać wystawę pt. „Udział kobiet w Powstaniu Wielkopolskim 1918/1919”. Wernisaż zaplanowano na 15 lipca, podczas wydarzenia „Niedziela w muzeum”, które placówka ze Szreniawy organizuje cyklicznie (pn. „Bezpieczeństwo naszą wspólną sprawą”) we współpracy z Komendą Wojewódzka Policji w Poznaniu oraz Krajową Radą Spółdzielczą.

Na Zawodziu

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej rozpoczęło kolejny sezon „Rodzinnych weekendów na Zawodziu”. 14 i 15 lipca proponuje tematykę bliską paniom: „Kręć się, kręć wrzeciono” – to warsztaty, w trakcie których krok po kroku dowiesz się, jak od snucia przędzy dojść do tkania. 21 i 22 lipca zaplanowano atrakcje dla maluchów. „I ty zostaniesz wojownikiem” – to m.in. pokaz uzbrojenia słowiańskich wojowników i podstawy sztuki walki. Z kolei 28 i 29 lipca odbędą się warsztaty „Laleczki, zabaweczki”, podczas których będzie można wykonać lalkę z gałganków.

RAK

Kolejna wiosna poezji na Lednicy

XXII Lednicka Wiosna Poetycka – nawiązując do 100-lecia odzyskania niepodległości i wybuchu Powstania Wielkopolskiego – stała się miejscem spotkania poezji, muzyki, plastyki, teatru z historią i przyrodą.

Czerwcowe zmagania konkursowe w Bibliotece Publicznej Domu Kultury w Lubowie i w Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy rozpoczął „Turniej Jednego Wiersza”, do którego zakwalifikowano utwory dwunastu uczestników. Jury, pod przewodnictwem Agnieszki Mąkiny, Andrzeja Sikorskiego i Tadeusza Panowicza, przyznało główną nagrodę Annie Kasprzyk, gimnazjalistce z Lubowa. Natomiast nagrodę publiczności zdobyła Julia Hartwich ze Szkoły Podstawowej w Lubowie.

Poetyckiej rywalizacji towarzyszyła wystawa prac plastycznych podopiecznych MDK nr 1 w Poznaniu oraz recital Marty Grabowskiej, wykonującej utwory z repertuaru Anny German. Widowisko teatralne „Biało-Czerwona”, nawiązujące do wydarzeń od rozbiorów Polski do odzyskania niepodległości, przygotowali z kolei

Pomysłodawczyni i organizatorka „Wiosny...” Stanisława Łowińska zadbała o tradycyjne posadzenie wierzby w „Gaju Poezji”.

uczniowie klas teatralnych XX LO w Poznaniu. A dzieci ze Szkoły Podstawowej w Lednogórze uczciły pamięć powstańców, składając kwiaty na ich mogiłach. Natomiast w konkursie wiele artystycznych doznań dostarczyło widowiskowo-słowno-muzyczne „Tobie te dźwięki niosę w darze...”, z udziałem Bogusława Łowińskiego, członka zespołu „Shalom”, a także gitarzysty Stanisława Klawe.

Punktem kulminacyjnym lednickiego spotkania było wręczenie nagród laureatom turnieju poetyckiego „O Koronę Wierzbową”. Członkowie jury ocenili ponad 160 wierszy 53 autorów, uczniów szkół pod-

stawowych, gimnazjów i liceów. Komisja konkursowa – pod przewodnictwem Andrzeja Sikorskiego, w składzie: Beata Machowska-Kaczmarek, Stanisława Łowińska, Alina Szulczyk – pierwsze miejsce przyznała Amelii Orłowskiej (ZSO nr 10 w Poznaniu), która wybierze się w podróż do Brukseli, ufundowaną przez europosła Andrzeja Grzyba. Drugą nagrodę otrzymały Antonina Pogorzelska (ZSO nr 10 w Poznaniu) oraz Stanisława Sójka (XXLO w Poznaniu). Trzecie miejsce zajęli Dominika Bartkowiak (XII LO w Poznaniu), Alicja Bazułka (SP w Lednogórze) oraz Jan Janczura (XXLO w Poznaniu). Jury przyznało także wyróżnienia

specjalne: Zofii Górskiej (Katolicka Szkoła Podstawowa w Poznaniu), Oliwii Panufnik (LO w Słupcy) i Kamilowi Karwackiemu (ZS nr 7 w Poznaniu). Laureaci zostali uhonorowani nagrodami oraz statuetkami wykonanymi i ufundowanymi przez rzeźbiarza Kazimierza Rafalika.

XXII Lednicka Wiosna Poetycka odbywała się pod honorowym patronatem marszałka województwa, prezydenta Poznania i wielkopolskiego kuratora oświaty. „Wiosna” na stałe zagościła w gminie Lubowo, dzięki przychylności i zaangażowaniu jej wójta oraz pracowników tamtejszej biblioteki, jak również dyrektora lednickiego muzeum.

Wydarzenie współfinansowały: samorząd województwa i miasta Poznań, przy zaangażowaniu także ze strony gnieźnieńskiego starostwa, wielkopolskiego kuratorium oświaty, WBPiCAK w Poznaniu i MDK nr 1 w Poznaniu. Wspierały je też Ewa Rzepka z Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej i Danuta Bartosz z Fundacji Literackiej „Jak podanie ręki”.

Lucyna Szmecht-Kiziołek

Zmieniamy Wielkopolskę

Magazyn o dotacjach unijnych w każdy poniedziałek
o 17.50 w TV Asta oraz w każdą środę o 17.40 w TVP Poznań

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020

www.wrpo.wielkopolskie.pl

WRPO 2014+ na skróty

KONIN: Ważne inwestycje kanalizacyjne będą realizowane na terenie Konińskiego Obszaru Strategicznej Interwencji. To za sprawą dwóch projektów, których głównym beneficjentem jest Zakład Usług Wodnych w Koninie. W pierwszym działaniu wybudowana zostanie sieć kanalizacji sanitarnej (grawitacyjnej i ciśnieniowej) w gminach Rzgów, Stare Miasto i Krzymów, a także kilkadziesiąt podziemnych oraz kilka przydomowych przepompowni ścieków. Do 2020 r. ma zostać wybudowana kanalizacja sanitarna o łącznej długości 64,8 km. W tym samym czasie ma powstać prawie 26 km kanalizacji na terenie gminy Golina. To drugi projekt, który oprócz tego zakłada też przebudowę mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków. Obydwa projekty otrzymały 34 mln zł dotacji z UE.

***

NOWE SKALMIERZYCE: Tamtejszy samorząd pozyskał 6 mln zł dofinansowania na budowę instalacji kolektorów słonecznych do podgrzewania ciepłej wody i instalacji fotowoltaicznych. Z inwestycji skorzystają 362 gospodarstwa domowe.

***

LESZNO: Do niedawna wydział kartografii w starostwie powiatowym w Lesznie zalewał „papierowe tsunami”. To się zmieniło. Dane są teraz przechowywane w komputerach, a mieszkańcy mogą korzystać z zasobów cyfrowych, nie wychodząc z domu. Powiat otrzymał na ten cel ponad 3 mln zł. Podobne projekty, związane z cyfryzacją i rozwojem elektronicznych usług publicznych, są realizowane przez ponad 20 wielkopolskich powiatów.

***

WOLICA: O wysokiej klasy sprzęt medyczny wzbogacił się Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Chorób Płuc i Gruzlicy w podkaliskiej Wolicy. To dobra informacja dla pacjentów, którzy spędzają tu minimum 3 tygodnie. W ten sposób bowiem, długoterminowo, leczą się choroby płuc. Nowy sprzęt otrzymały pracownice: bronchoskopia oraz RTG, a zakupy były możliwe dzięki 2,2 mln zł dotacji z WRPO 2014+. **MARK**

Negocjacje czas zacząć

Pieniądzy unijnych dla Wielkopolski będzie więcej czy mniej?

Komisja Europejska przedstawiła zasady przyznawania i wydawania pieniędzy z polityki spójności w perspektywie 2021-2027. To na razie propozycja, ale wynika z niej, że nasz kraj może otrzymać 19 mld euro mniej w porównaniu z obecną perspektywą. Negocjacje dopiero się rozpoczynają, karty są w grze i każda opcja jest możliwa. A jakie są wstępne założenia i co może zyskać (lub stracić) Wielkopolska?

Zmiany nieuchronne

O założeniach polityki spójności mówił w UMWW w Poznaniu Christopher Todd, dyrektor wydziału ds. Polski w Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej z Komisji Europejskiej, podczas posiedzenia Komitetu Monitorującego WRPO 2014+. Przed UE stoją nowe wyzwania. Wśród nich są: wspólna polityka obronna, walka z terroryzmem i zarządzanie przepływami imigrantów. To ambitny plan.

Nas najbardziej interesuje jednak polityka spójności i wspólna polityka rolna. Z tej pierwszej bierzemy najwięcej na rozwój Wielkopolski. Wiemy jednak, że pieniądze w budżecie unijnym będzie mniej, m.in. z powodu Brexitu Wielkiej Brytanii. W takiej sytuacji jest pewne, że polityka spójności zostanie zmodernizowana. Wszystko po to, aby stała się jeszcze bardziej efektywna – twierdzą unijni urzędnicy.

Co się zmieni? Zostaną wprowadzone uproszczenia, zmniejszy się liczba programów (z obecnych 58 do 37) i zostaną one podzielone na tzw. klustry programowe. Polityka spójności znajdzie się w klastrze piątym. Jej budżet wyniesie 373 mld euro, z czego 273 mld euro na EFRR i FS oraz 100 mld euro na EFS, który w nowej perspektywie będzie nazywał się EFS+. Najwięcej pieniędzy pójdzie na badania, innowacyjność, agencje cyfrowe, wsparcie młodych ludzi z programu „ERASMUS+”, ochronę klimatu i środowiska.

Wskazówki z Brukseli

W planowaniu unijnego budżetu mówi się sporo o spójności

FOT. M. KRZYGER

Marszałek Marek Woźniak pytał w Poznaniu Christophera Todda o budżet unijny po 2020 roku i pieniądze dla naszego regionu.

terytorialnej. O silnym powiązaniu polityki spójności z tzw. europejskimi semestrami, czyli programem informacji od państw członkowskich na temat wdrażania reform strukturalnych. Krótko mówiąc, chodzi o powiązanie krajowych programów operacyjnych z roczną oceną sytuacji makroekonomicznej państw członkowskich, dokonywaną przez KE. Co więcej, Bruksela chce mocniej powiązać wydatki środków z osiągniętymi rezultatami.

Z drugiej strony planowane jest wprowadzenie uproszczeń, zarówno dla beneficjentów, jak i administracji. Korzyścią dla tych pierwszych będzie wprowadzenie tzw. uproszczonych opcji kosztowych, natomiast urzędnicy nie będą musieli przygotowywać raportów rocznych. Udogodnieniem dla państw członkowskich będzie możliwość przesuwania pieniędzy między programami. Nowością będzie również to, że pewną pulę funduszy będzie można wykorzystać na zdarzenia losowe. Brukseli bardzo zależy, aby jak najszybciej wystartować z nowym budżetem.

Karty w grze!

Propozycje do europejskiego budżetu to dopiero wstęp do negocjacji. Wieloletni budżet UE przyjmowany jest jednomyślnie przez państwa członkowskie, ale towarzyszące mu rozporządzenia, np. o zasadach wydawania pieniędzy, muszą zostać zaakceptowane w procedurze współdecydowania przez Radę (państwa UE) i Parlament Europejski.

Przypomnijmy, że perspektywa 2014-2020 ruszyła 3 kwartały później, niż ta z lat 2007-2013.

W nowej perspektywie planuje się też na większą skalę wprowadzać mechanizmy dotyczące zintegrowanych inwestycji terytorialnych (tzw. ZIT-y realizowane są na terenie aglomeracji poznańskiej i kaliskoo-ostrowskiej). To rozwiązanie korzystne dla Wielkopolski, ponieważ nasz region z dobrym skutkiem wdraża ZIT-y i jako nieliczny w kraju poszedł jeszcze dalej: wydzielił też obszary strategicznej interwencji (OSI, czyli dodatkowe koperty finansowe dla subregionów: piłskie-go, konińskiego, leszczyńskiego i gnieźnieńskiego).

To zdecentralizowane podejście do rozwoju jest dobrze oceniane przez KE.

Lepiej być „słabszym”

Ile pieniędzy może otrzymać Wielkopolska? Według wstępnych założeń KE przy podziale środków unijnych po 2020 roku mają być brane pod uwagę dane gospodarcze za lata

2014-2016. Wtedy Wielkopolska była w gronie regionów słabo rozwiniętych, a więc „na dorobku”. Dzisiaj Wielkopolska przekroczyła próg 75 proc. średniego PKB w Unii na mieszkańca. Oznacza to, że jesteśmy w grupie regionów rozwiniętych, bardziej zamożnych.

Paradoksalnie na takim ujęciu przez KE Wielkopolska zyskuje. Dlaczego? Według dotychczasowych zapowiedzi do regionów biedniejszych z budżetu UE po 2021 roku może trafić najwięcej pieniędzy z polityki spójności. Regiony bogatsze otrzymają jedynie co dziesiąte euro. Warto zasygnalizować, że do zrealizowanych projektów Unia dołoży bogatym regionom jedynie 40 proc. dofinansowania, podczas gdy w biedniejszych regionach będzie to aż 70 proc.

Należy też dodać, że w tej samej grupie regionów „na dorobku” co Wielkopolska znalazły się również duże obszary zachodniej Europy, np. Hiszpanii czy południowych Włoch. Te wyliczenia mogą się jeszcze zmienić, co w dużej mierze zależy od tego, kiedy zostaną podjęte ostateczne decyzje przez KE.

Tak czy inaczej, Christopher Todd mówił w Poznaniu, że Wielkopolska już teraz powinna być dumna z dotychczasowych rezultatów wydawania pieniędzy z UE: – To efekt waszej dobrej pracy – podkreślał. **MARK**

WRPO 2014+ w liczbach

3 duże projekty drogowe będą realizowane na terenie subregionu gnieźnieńskiego, konińskiego i leszczyńskiego w ramach mandatów terytorialnych tj. Obszaru Strategicznej Interwencji. Łącznie na ten cel zostanie wydane ponad 54 mln zł.

21 projektów wybrano do dofinansowania w konkursie ograniczającym i zapobiegającym przedwczesne zakończenie nauki szkolnej oraz wyrównującym dostęp do edukacji przedszkolnej i szkolnej. Łączna dotacja unijna na ten cel to prawie 9 mln zł.

52,7 mln zł dofinansowania unijnego otrzyma 9 projektów związanych z tzw. eko-mobilnością. Głównie będą one dotyczyć budowy węzłów przesiadkowych, m.in. w Bolesławowie, Owińskach, Czerwonaku, Chłudowie, Dopiewie czy Swarzędzu. Inwestycje otrzymają wsparcie w ramach poznańskiego ZIT-u.

Przeczytaj

Szukasz aktualnych informacji o tym, jak zmienia się Wielkopolska dzięki funduszom europejskim? E-magazyn „Nasz Region” tworzymy z myślą o tobie.

W drugim numerze przedstawiamy historię liderów społecznych oraz biznesu. Ich działalność napędza dziś nie tylko polską gospodarkę, ale również przyczynia się do budowania więzi społecznych. W jaki sposób ich liderowska droga została wzmocniona przez fundusze europejskie? Przeczytaj m.in. reportaż „Przedsiębiorczy liderzy zmian” oraz wywiad „Nie narzekajmy, tylko działajmy!” z Ewą Gałką – liderką, prezeską PISOP.

W e-magazynie (nr 2) nie zabraknie innych artykułów, filmów czy materiałów audio o WRPO 2014+. Publikacja jest dostępna bezpłatnie na stronie wrpo.wielkopolskie.pl oraz portalach lokalnych. **MARK**

Postuchaj jak zmienia się Twoja okolica

Audycje o WRPO 2014+:

- Eska Leszno – sobota, godz. 8.00
- Radio Złote Przeboje Poznań – poniedziałek, godz. 10.30
- Eska Piła – środa, godz. 6.40
- Meloradio Konin – poniedziałek, godz. 14.30
- Meloradio Poznań – wtorek, godz. 19.00
- Meloradio Opole – środa, godz. 19.00

Marszałek z mieszkańcami o Wielkopolsce na przyszłą dekadę

Jakie są wyzwania poszczególnych subregionów naszego województwa?

Wielkopolska jest czołowym regionem w Europie pod względem tempa wzrostu gospodarczego (według nowych danych KE zanotowaliśmy wzrost o 15 pkt. proc.), ale taka sytuacja nie będzie trwała wiecznie. Jak dostrzymać kroku najlepszym? Jak pobudzić środowiska, które są zdolne konkurować technologicznie? Jeśli nie poszukamy odpowiedzi na te pytania, to będziemy skazani na tak zwany „dryf rozwojowy”.

Jednym z elementów spojrzenia w przyszłość jest nowa strategia rozwoju województwa po 2020 roku. Jest to dokument niezbędny dla przygotowania Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego dla perspektywy finansowej po 2020 roku. Bo np. priorytety umieszczone w strategii są ściśle związane z podziałem unijnych pieniędzy. O kierunkach rozwoju naszego regionu dyskutowano w pięciu miastach.

Po erze węgla

Przed regionem stoją obecnie nowe wyzwania. Dekadę temu

W konsultacjach wzięli udział samorządowcy, politycy czy inni liderzy lokalni. Mieszkańcy mogą jeszcze wypełnić ankietę dostępną na stronie www.wrot.umww.pl

wielkim kłopotem było np. wysokie, dwucyfrowe bezrobocie. Dziś z kolei zmagamy się z brakiem rąk do pracy. Ale nie możemy też zapominać, że np. we wschodniej czy w północnej Wielkopolsce bezrobocie to nadal poważny problem. Dlatego o niedalekiej przyszłości musimy myśleć już dziś.

I właśnie m.in. o tym dyskutowano 24 maja w auli PWSZ w Koninie. Jaka będzie przy-

szłość subregionu konińskiego po erze węgla? Jak bez większych kosztów społecznych odejść od monokultury węgla? W Poznaniu brakuje rąk do pracy, pomimo obecności 100 tys. pracowników z Ukrainy. Podobnie jest w Koninie, gdzie przy 10 proc. bezrobociu brakuje ludzi do pracy. Spowodowane jest to m.in. tym, że obecnie przedsiębiorcy nie mogą zaproponować wysokich wynagrodzeń, jakie

były w przemyśle paliwowo-energetycznym. Konieczne jest budowanie alternatyw dla rozwoju społecznego i gospodarczego w subregionie konińskim. Jedną z propozycji jest włączenie Wielkopolski do „Platformy dla regionów górniczych w okresie transformacji”, utworzonej przez Komisję Europejską. Może być ona dla subregionu konińskiego szansą na uzyskanie wsparcia, nie tylko merytorycznego.

Przemysł czy turystyka?

Który kierunek wybrać, aby rozwijała się północna Wielkopolska? Więcej pieniędzy przeznaczyć na naukę, rozwój przemysłu czy na infrastrukturę drogową? O tym wszystkim debatowano 4 czerwca w Pile. Rozmawiano o walorach, ale też i o potrzebach subregionu. A są one różne, bo każdy z powiatów ma inną specyfikę. Przykład?

Mocną stroną złotowszczyzny są lasy, jeziora i rzeki. Warunkiem rozwoju agroturystyki są jednak dalsze inwestycje, np. zakłady pracy, owszem, powstają w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim, ale oprócz tego samorządowcy chcą rozwijać turystykę. I na to potrzebne są fundusze unijne. Przemysł za to rozwija się w Pile, m.in. elektronika i poligrafia. To są technologie przyszłości, bardzo często związane również z inżynierią i budową maszyn. Kierunek przemysłowy ma być tutaj utrzymany.

Samorządowcy postulowali też potrzebę przeznaczenia ko-

lejnych pieniędzy z dotacji unijnych na rozwój infrastruktury drogowej. To jedna z najczęściej wymienianych potrzeb, którą również zgłaszano na spotkaniu w Kaliszu (11 czerwca). Z punktu widzenia subregionu południowej Wielkopolski oczywiście istotna jest budowa drogi ekspresowej S11, ale dla rozwijającej się aglomeracji kalisko-ostrowskiej najbardziej istotna jest droga krajowa DK 25, łącząca ośrodki rdzeniowe AKO, tj. Kalisz i Ostrów Wielkopolski, oraz droga DK 12 z Kalisza do Sieradza.

Dynamicznie rozwija się też cały sektor rolny, o czym może świadczyć m.in. funkcjonowanie Klastra Spożywczego Południowej Wielkopolski, w ramach którego zatrudnionych jest ok. 4 tys. osób, a produkty eksportowane są do 70 krajów świata. Postulowano więc uwzględnienie problematyki rozwoju sektora rolnego i jego odpowiednie zdefiniowanie w przyszłej strategii.

O spotkaniach konsultacyjnych w Lesznie i Poznaniu napiszemy w następnym numerze „Monitora”. **MARK**

Magia kina powoli powraca do mniejszych miejscowości

W Wielkopolsce powstały cztery kina społecznościowe: w Rychwale, Mieścisku, Starym Mieście i w Strzałkowie. Wkrótce będzie ich znacznie więcej. Sieć kameralnych kin w małych miejscowościach, umożliwiających lokalnej społeczności kontakt z kulturą, powstanie dzięki wsparciu z WRPO 2014+. Do końca sierpnia samorządy (ale nie tylko) mogą składać wnioski o dotację. Do podziału jest 15 mln zł.

Budowa sieci małych sal kinowych (maksymalnie 40 miejsc na widowni), tanich w obsłudze i w utrzymaniu, a jednocześnie zachowujących zalety współczesnych multipleksów: cyfrową jakość obrazu i dźwięku, to główny cel ogłoszonego przez zarząd województwa konkursu (w ramach poddziałania 4.4.1).

To nawiązanie do pomysłu „Kina za rogiem”. Przed 1989 roku w Polsce działało ponad trzy tysiące kin. Dziś jest ich zaledwie 500, w większości zlokalizowanych w dużych miastach. Choć w ostatnich latach sukcesywnie przybywa kinomanów, to są to jednak głównie mieszkańcy dużych ośrodków miejskich.

Mieszkańcy wsi i małych miasteczek to rzadsi goście w multipleksach. Aby zniwelować te dysproporcje, władze regionu postanowiły ogłosić konkurs na małe kina społecznościowe. W efekcie ma powstać sieć multimedialnych sal zaadaptowanych do funkcji kameralnego kina, które tworzone byłyby w domach kultury, bibliotekach, szkołach, ośrodkach edukacyjnych i sportowych, remi-

W Rychwale miesięcznie odbywa się około 60 projekcji, z czego spora część to filmy wybrane przez mieszkańców.

zach strażackich, klubach czy kawiarniach.

Kina społecznościowe mają przywrócić modę na oglądanie filmów na dużym ekranie także w małych miastach i wsiach. Takie kina byłyby również miej-

scem spotkań mieszkańców, gdzie można nie tylko zobaczyć filmy, których próżno szukać w multipleksach, ale też transmisje na żywo z wydarzeń kulturalnych i sportowych oraz własne prezentacje multimedialne.

Aktualnie w całej Polsce działa już 50 podobnych sal kinowych. Pierwsze cztery powstały pilotażowo w Wielkopolsce. To inicjatywa Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Wielkopolski, które na tworzenie kameralnych kin pozyskało dofinansowanie z WRPO 2014+ w kwocie prawie 400 tys. zł. Do akcji przyłączyły się dotychczas cztery gminy: Rychwał, Strzałkowo, Mieścisko i Stare Miasto.

– Takie miejsca są potrzebne właśnie w małych miejscowościach, gdzie bariera finansowa czy logistyczna decyduje o tym, że mieszkańcy rezygnują ze wspólnego obcowania z kulturą. Chcieliśmy stworzyć kino, będące miejscem spotkań przyjaciół, gdzie nie jesteśmy anonimowo ukryci w dużej sali multipleksu, ale

możemy porozmawiać o filmie – mówi Jacek Matusiak, dyrektor Biblioteki Publicznej Gminy Stare Miasto im. prof. Joanny Papuzińskiej, zarządzającej nowo powstałym kinem w Starym Mieście.

Tamtejsza sala przeszła gruntowną metamorfozę. Zamontowano wygodne fotele, profesjonalny system nagłośnienia, projektor i ekran o szerokości niemal 4 m. Łączny koszt przeprowadzonych prac to ponad 127 tys. zł, z czego dofinansowanie z UE wyniosło około 83,4 tys. zł. Już wkrótce podobne kina mogą powstać w kilkudziesięciu innych miasteczkach Wielkopolski. Z jednym zastrzeżeniem: wsparcie unijne jednego projektu nie może przekroczyć 150 tys. zł. **MARK**

Przez wiedzę do działania

18 czerwca niemal stuosobowa grupa członków Stowarzyszenia Krajowe Forum Kobiet wzięła udział w spotkaniu informacyjnym w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu.

Tematyka spotkania dotyczyła możliwości pozyskiwania funduszy na realizację przedsięwzięć na obszarach wiejskich. Pomysł na szkolenie zrodził się z inicjatywy radnej województwa Mirosławy Katarzyny Kaźmierczak.

– Wiedza o tym, jak pozyskiwać fundusze europejskie, jest dzisiaj bardzo ważna. Mieszkańcy na wsi, również można mieć do nich dostęp. Mamy do dyspozycji m.in. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 i nabory ogłaszane przez lokalne grupy działania. Jest samorządowy program Wielkopolska Odnowa Wsi, skierowany do sołectw i organizacji pozarządowych – powiedziała radna Mirosława Katarzyna Kaźmierczak, która od 15 lat jest również prezesem wielkopolskiego oddziału Stowarzyszenia Krajowe Forum Kobiet. – Ponadto samorząd regionu przeznaczył ostatnio 1,6 miliona złotych na dofinansowanie za-

Uczestnicy szkolenia wspólnie z wicemarszałkiem Krzysztofem Grabowskim, radną województwa Mirosławą Katarzyną Kaźmierczak oraz prelegentami: Izabelą Mroczek – dyrektorką Departamentu PROW UMWW, Rafałem Gilem – zastępcą dyrektora Departamentu Gospodarki Mieniem w UMWW, oraz Dominikiem Bekasiakiem – kierownikiem Oddziału Odnowy Wsi w Departamencie Rolnictwa i Rozwoju Wsi UMWW.

kupu sadzonek drzewek miododajnych przez gminy i powiaty.

W programie poznańskiego szkolenia znalazły się m.in. informacje na temat działań wdrażanych przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego w ramach PROW 2014-2020.

Omówiła je Izabela Mroczek, dyrektor Departamentu PROW w Urzędzie Marszałkowskim. Zaprezentowała m.in. mapę województwa, wskazując obszary funkcjonowania poszczególnych lokalnych grup działania, do których można składać wnioski na realizację zadań

wpisujących się w strategię rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Nie zabrakło również informacji na temat Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich i możliwości aplikowania o pieniądze w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Z kolei Dominik Bekasiak, kierownik Oddziału Odnowy Wsi w Departamencie Rolnictwa i Rozwoju Wsi UMWW, przybliżył uczestniczkom zasady konkursu „Pięknieje Wielkopolska Wieś”, na który Samorząd Województwa Wielkopolskiego przeznaczył w tym roku 3,25 miliona złotych.

Przypomnijmy, że w kwietniu 2018 r. zarząd województwa ogłosił listę rankingową, zawierającą 252 projekty zgłoszone do konkursu, rekomendując sejmikowi przyznanie dotacji dla 128 pierwszych projektów z listy. 4 czerwca radni zaakceptowali tę propozycję jednogłośnie.

O dobrych praktykach działań samorządowych w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich mówił Rafał Gil, zastępca dyrektora Departamentu Gospodarki Mieniem UMWW. Wielkopolskie gminy mogą starać się o pomoc finansową ze strony samorządu

województwa na budowę lub przebudowę dróg dojazdowych do gruntów rolnych oraz budowę i renowację zbiorników małej retencji.

Od listopada 2017 r. jednostki samorządu terytorialnego lub samorządowe jednostki organizacyjne mogą zdobyć pieniądze również na zakup sadzonek drzew miododajnych przeznaczonych do nasadzeń w pasie drogowym lub na terenach rolnych. Dofinansowanie wynosi do 20 tysięcy złotych i pokrywa nawet 90 proc. łącznej wartości poniesionych kosztów. Wsparcie na zakup sadzonek otrzymało 111 jednostek samorządu. W efekcie posadzonych zostanie 24,5 tysiąca drzew miododajnych.

Czerwcowe szkolenie zorganizowano dzięki dofinansowaniu ze środków pomocy technicznej PROW 2014-2020 w ramach realizacji Planu Operacyjnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2018-2019.

Dzielimy się doświadczeniami z Ukraińcami

Czternastoosobowa grupa stażystów z Ukrainy odwiedziła w czerwcu Wielkopolskę.

Wizyta, trwająca od 11 do 15 czerwca, to efekt inicjatywy podjętej przez Europejski Komitet Regionów w ramach Grupy Roboczej EKR – Ukraina przy wsparciu programu „U-LEAD z Europą”. „U-LEAD” to akronim pochodzący od słów *Ukraine Local Empowerment, Accountability and Development Programme* (ang. Program Wzmocnienia Struktur Lokalnych, Odpowiedzialności i Rozwoju Ukrainy). Program ten jest wdrażany przez Szwedzką Międzynarodową Agencję Rozwoju Współpracy (SIDA) przy zaangażowaniu Polski, Niemiec, Szwecji, Danii i Estonii. Budżet programu wynosi 30 milionów euro i zakłada m.in. serię dwustronnych spotkań na poziomie regionów, mających na celu podzielenie się z przedstawicielami ukraińskiej administracji doświadczeniami krajów Unii Europejskiej.

W ramach tego założenia

jako jedną z par Europejski Komitet Regionów wytypował Wielkopolskę i Obwód Charkowski na Ukrainie. Goście z Ukrainy zadeklarowali szczególne zainteresowanie kwestiami związanymi z tworzeniem instytucji rozwoju lokalnego, a także mechanizmami współpracy między samorządem terytorialnym, biznesem i inwestorami.

W kręgu zainteresowań stażystów znalazło się również wdrażanie regionalnych programów rozwoju obszarów wiejskich, wykorzystanie budżetu obywatelskiego w gminach, a także doświadczenia Wielkopolan w zakresie ochrony i rozwoju dziedzictwa kulturowego i historycznego. Program wizyty dotyczył zatem głównie zagadnień związanych z rolnictwem i rozwojem obszarów wiejskich.

Stażycy z Obwodu Charkowskiego odwiedzili siedzibę biura regionalnego ARiMR w Poznaniu, gdzie zapoznali się z funkcjonowaniem grup producen-

Prezes LGD „Wielkopolska z Wyobraźnią” Sławomir Szyszka zaprezentował stażystom m.in. wioskę tematyczną w Rozdrażewie.

kich. W Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu uzyskali informacje na temat programu Wielkopolska Odnowa Wsi 2013-2020, który skupia blisko 2000 sołectw i pozwala na realizację szeregu inicjatyw na szczeblu lokalnym. Dowiedzieli się również, jakie działania realizuje Samorząd Województwa Wielkopolskiego w ramach PROW 2014-2020 oraz Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze. Za-

prezentowano też instytucje wspierające rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich: Wielkopolską Izbę Rolniczą oraz Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego.

Ponadto stażycy mieli okazję odwiedzić siedzibę Grupy Producentów Amazis mieszczącej się w Trzoku w gminie Kostrzyn. Grupa licząca 16 członków skupia głównie producentów marchwi, truskawek

i chrzanu. Formy wsparcia przedsiębiorczości na obszarach wiejskich pokazano na przykładzie gminy Stare Miasto w powiecie konińskim, gdzie stażystów przyjął wójt Ryszard Nawrocki. W Starym Mieście odbyły się też warsztaty przygotowania oferty inwestycyjnej, przeprowadzone przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski.

Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi UMWW zorganizował dla stażystów wizytę w siedzibie Grupy Producentów Warzyw Chenczke&Janas w Łaszku w gminie Blizanów. Grupa zrzesza sześć wysoko wyspecjalizowanych gospodarstw ogrodniczych zajmujących się przede wszystkim ekologiczną uprawą pomidorów szklarniowych i kapusty pekińskiej. Stażycy odwiedzili również gospodarstwo Romana Frątczaka z Dojutrowa w gminie Blizanów, Wielkopolskiego Rolnika Roku 2011, jednego z głównych producen-

tów mleka w powiecie kaliskim. W Tłokini Kościelnej w gminie Opatówek spotkali się z kolei z wicemarszałkiem województwa Krzysztofem Grabowskim, a w Liskowie – ze strażakami z miejscowego OSP oraz członkiniami Koła Gospodyń Wiejskich.

Ostatni dzień pobytu w Wielkopolsce goście z Ukrainy poświęcili na zapoznanie się z działalnością Lokalnej Grupy Działania „Wielkopolska z Wyobraźnią”, której siedziba mieści się w Koźminie Wielkopolskiej. Prezes LGD Sławomir Szyszka zaprezentował inwestycje zrealizowane na obszarze funkcjonowania grupy w ramach PROW 2007-2013 oraz PROW 2014-2020. Stażystom pokazano również nowoczesną, zautomatyzowaną oborę w gospodarstwie Mateusza Seraszkę w Głuchowie w gminie Pogorzela, a także wioskę tematyczną w Rozdrażewie, w której głównym motywem jest jasko.

UNIA EUROPEJSKA

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Publikacja opracowana przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu, Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Publikacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Stronę redaguje: Adrian Kapuściński – Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego
al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 626 60 00, fax 61 626 60 04, e-mail: dow.sekretariat@umww.pl, www.dprow.umww.pl

Wielkopolskie WORD-y świętują jubileusz

4 czerwca w Poznaniu podsumowano dwie dekady pracy nad poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego w regionie.

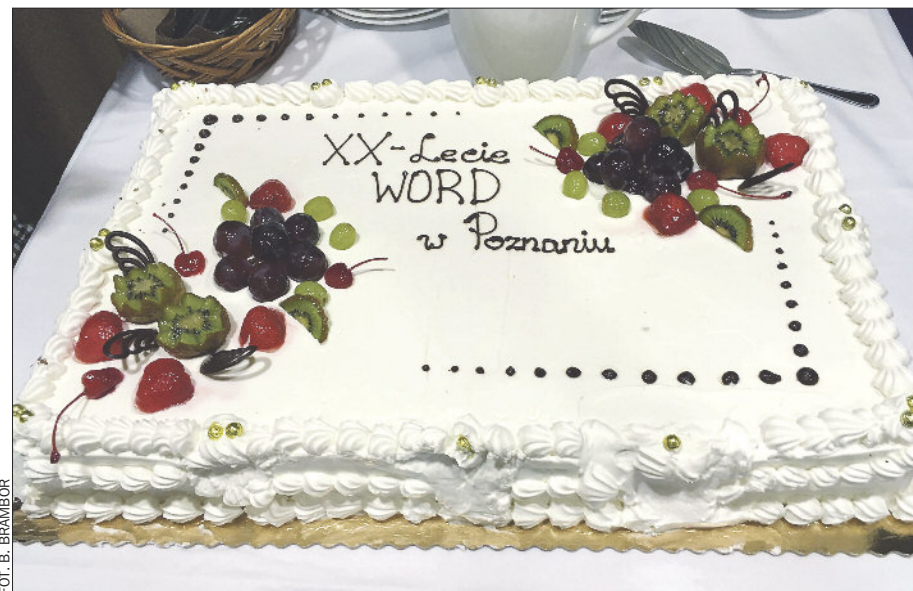
FOT. T. KAMIŃSKI

W Poznaniu spotkali się (na zdjęciu z wicemarszałkiem Wojciechem Jankowiakiem) dyrektorzy pięciu ośrodków ruchu drogowego.

4 czerwca w Teatrze Wielkim im. Stanisława Moniuszki w Poznaniu gościnnie uczestników gali 20-lecia wielkopolskich wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego (WORD). Wydarzenie, przy wsparciu Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu, zorganizowało wspólnie pięć ośrodków: kaliski, koniński, leszczyński, pilski i poznański. Gości jubileuszowego spotkania, w imieniu dyrektorów wielkopolskich WORD-ów, przywitał Piotr Gruszczyński, sze-

ściący poznańskiej placówce. Z kolei Stanisław Piotrowski, dyrektor WORD w Kaliszu, przypomniał genezę powstania ośrodków, które świętują dwie dekady istnienia. Jako współgospodarz uroczystości głos zabrał również wicemarszałek województwa Wojciech Jankowiak, który nawiązał do historii i doświadczeń wielkopolskich WORD-ów, wspominając przy tym wkład byłych dyrektorów w ich rozwój. W swoim wystąpieniu zwrócił też uwagę na rolę ośrodków

i Urzędu Marszałkowskiego jako tych instytucji, których obowiązkiem jest stać na straży stosowania dobrego prawa drogowego, regulującego ruch na coraz bardziej zatłoczonych drogach naszego kraju. – Wiem, że nie wszyscy się ze mną zgadzają w tej kwestii, ale uważam, że egzamin na prawo jazdy powinien być trudny. To próg, przez który mogą przejść tylko ci, którzy mają określone umiejętności i kwalifikacje. To dla naszego wspólnego dobra. I dla naszego

FOT. B. BRAMBOR

Z okazji uroczystości 20-lecia wielkopolskich wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego przygotowano również specjalny tort.

bezpieczeństwa – podkreślił Wojciech Jankowiak. W gali uczestniczyła także wicewojewoda Marlena Małag, która pogratulowała sukcesów w działalności ośrodków i życzyła dalszego ich rozwoju z myślą o pracy na rzecz poprawy bezpieczeństwa na drogach w województwie. Wręczyła również 23 odznaczenia państwowe, przyznane zarówno przez prezydenta RP, jak i ministra infrastruktury, w tym krzyże zasługi, medale za długoletnią służbę i odznaki honorowe „Za-

służony dla transportu Rzeczypospolitej Polskiej”. Najwyższym wyróżnieniem regionalnym, czyli odznaką honorową „Za zasługi dla województwa wielkopolskiego”, uhonorowano z kolei 8 osób. Nie zabrakło też statuetek dla 15 wyróżnionych pracowników z wszystkich WORD-ów w Wielkopolsce. Podczas uroczystości głos zabrali też goście: senator Piotr Florek, który w imieniu parlamentarzystów złożył życzenia pracownikom pięciu wielkopolskich ośrodków, oraz

Robert Werle, prezes Automobilklubu Wielkopolskiego, tj. instytucji wspierającej działalność WORD-ów w zakresie promowania wysokich standardów zachowania na drogach. Rocznicową galę, która była świętem wszystkich obecnych i byłych pracowników ośrodków ruchu drogowego, a także instytucji z nimi współpracujących, uświetnił specjalny koncert w wykonaniu solistów i Orkiestry Kameralnej Teatru Wielkiego w Poznaniu.
WORD Poznań

Kolejne miasteczko ruchu drogowego w Wielkopolsce

15 czerwca zainaugurowano działalność szkolnego miasteczka ruchu drogowego w Szkole Podstawowej nr 3 w Rogoźnie. Przedsięwzięcie powstało przy współpracy władz miasta, Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Poznaniu oraz dyrekcji szkoły. Otworzyli je, w obecności nauczycieli i uczniów: burmistrz Rogoźna Roman Szuberski, zastępca dyrektora WORD w Poznaniu Paweł Guzik oraz dyrektor Szkoły Podstawowej nr 3 im. Powstańców Wielkopolskich w Rogoźnie Iwona Rzańska. Szkolne miasteczko rowerowe, z wymalowaną siecią ulic i skrzyżowań, wyposażono w ro-

wery z kaskami, znaki drogowe i sygnalizator świetlny oraz rowerowy tor przeszkód. Na tak przygotowanym obiekcie uczniowie będą mogli (pod okiem nauczycieli wychowania komunikacyjnego) zweryfikować wiedzę dotyczącą przepisów ruchu drogowego, zdobytą na zajęciach teoretycznych, a także ćwiczyć technikę jazdy na rowerze. Iwona Rzańska, dziękując za pomoc w organizacji inwestycji, podkreśliła znaczenie miasteczka dla szkoły, do której wielu uczniów dojeżdża rowerami. Zapewniła też, że będzie ono dostępne dla wszystkich chętnych uczniów, a także dzieci i rodziców z Rogoźna.

FOT. P. RATAJCZAK

Dzięki nowej inwestycji Szkoła Podstawowa nr 3 w Rogoźnie będzie mogła przygotować dzieci i młodzież do bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym.

Paweł Guzik wyraził nadzieję, że dzięki polepszeniu warunków pracy w zakresie wychowania komunikacyjnego oraz wykorzystaniu miasteczka ruchu drogowego do prowadzenia zajęć praktycznych, szkoła będzie mogła przygotować dzieci i młodzież do bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym. WORD w Poznaniu od lat pomaga placówkom oświatowym w ich działaniach na rzecz poprawy bezpieczeństwa użytkowników ruchu drogowego, szczególnie najmłodszych. To istotne zwłaszcza w małych miejscowościach i na terenach wiejskich. Szkolenie rowerzystów jest ważną inwestycją,

gdyż najmłodszy, poznając przepisy niezbędne do zdania egzaminu na kartę rowerową, wykorzystując później swoją wiedzę nie tylko do bezpiecznego poruszania się rowerem, ale też stają się bardziej świadomymi pieszymi, a gdy dorosną, mają ugruntowane podstawy do zdobycia prawa jazdy. Podobne centra BRD, dzięki wsparciu Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Poznaniu, powstają na terenie całej Wielkopolski. W myśl zasady, że szkolne (gminne lub powiatowe) obiekty tego typu przyczyniają się do poprawy bezpieczeństwa na naszych drogach.
Marek Szykor WORD Poznań

WOJEWÓDZKA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO W POZNANIU

www.brd.poznan.pl

Redaguje zespół: Stawomir Brandt, Ryszard Fonzychowski, Wojciech Głuszak, Maciej Bednik, Piotr Monkiewicz, Marek Szykor, Dariusz Fleischer
Adres redakcji: WORD, 61-623 Poznań, ul. Wilczak 53, tel. 61 829-01-88

ochronione

RODO – chyba każdy słyszał ostatnio te cztery literki (choć pewnie już nie każdy wie, że kryje się pod nimi ta piękna nazwa: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych...). Z praktycznego punktu widzenia dla każdego z nas wejście w życie tych przepisów oznaczało zapchanie skrzynek pocztowych (czy też e-mailowych, czy też tradycyjnych) informacjami od wszelakich podmiotów, spieszących z zapewnieniem, że bezpiecznie obracają naszymi danymi osobowymi. Firmom i urzędowi RODO sprawiło sporo zamieszania w ich pracy. Ktoś dopięcinnie podsumował to rysunkiem na drzwiach pokoju inspektora ochrony danych osobowych w UMWW. Obrazek szybko został zdjęty, ale my – nomen omen – ochroniliśmy go od zapomnienia za pomocą aparatu...

naprawione

Podczas uroczystych gali oraz wydarzeń zazwyczaj nie brakuje różnego rodzaju fajerwerków i efektów specjalnych. Nie inaczej było 12 czerwca, podczas finału dwóch konkursów proekologicznych, organizowanych przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich.

– Wow! Cóż za tajemnicza atmosfera, niezły efekt... – zażartowała prowadząca galę, kiedy nagle w sali MTP zgąsło światło i jedyny działający reflektor skierowano na scenę, jak podczas koncertów muzycznych.

– Teraz przynajmniej nie pani widzi, bo światło na scenie często oślepia artystów czy gości – zauważył przytomnie, siedzący w pierwszym rzędzie, wiceprzewodniczący sejmiku Waldemar Witkowski.

– Panowie, czy to nasz problem czy MTP? – dopytywała (przez mikrofon) speców od oświetlenia i nagłośnienia prowadząca galę.

Gdy tylko się upewniła, że ekipy techniczne targów są w stanie szybko naprawić usterkę, dodała: – Zaraz pojeździe przed scenę pan z wysoką drabiną i zrobi się jasno. Ot, dalsza część dzisiejszych efektów specjalnych...

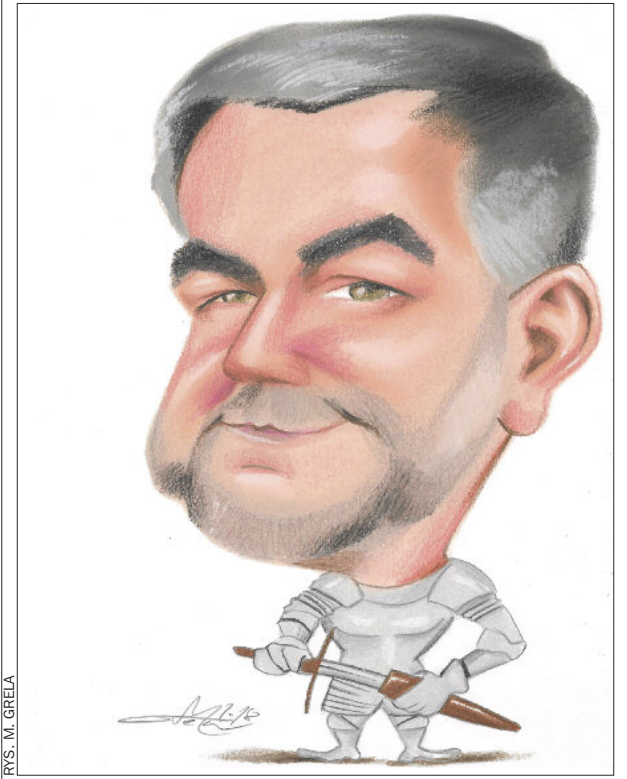

Podczas gdy przed sceną na MTP pojawił się na chwilę pan z wysoką drabiną i... nastąpiła jasność, w tle trwała uroczystość wręczenia nagród (przez gospodynię wydarzenia, Marzenę Woźnińską z zarządu województwa) laureatom obu konkursów.

monitorujemy radnych

>> Marek Woźniak:

Spokojny Lancelot

- >> **Jestem radnym, bo...** nie jest mi obojętne, co dzieje się w naszym kraju i w Wielkopolsce, a wyborcy prawdopodobnie to doceniają.
- >> **Gdy po raz pierwszy zasiadłem w sejmikowych ławach...** dawało się odczuć spore upolitycznienie tego gremium i słyszeć specyficzne wypowiedzi radnych z Ligi Polskich Rodzin i Samoobrony. Funkcjonował też klub PO-PiS. Z dzisiejszej perspektywy brzmi nieprawdopodobnie, a jednak!
- >> **W samorządzie najchętniej zmienilibym...** warunki jego finansowania – powinno być więcej własnych, pewnych dochodów, a mniej rządowych, zwłaszcza tych uznaniowych dotacji.
- >> **Kiedy wracam z sesji sejmiku...** już nie mogę się doczekać kolejnego spotkania i gorącej wymiany poglądów z koleżankami i kolegami radnymi.
- >> **Gdy słyszę „autorytet”, myślę...** Szkoda, że wielu ludzi, szczególnie ze świata polityki i mediów, zrobiło wszystko, żeby zniszczyć wizerunek tak wielu autorytetów. Ale i tak nadal są nimi Tadeusz Mazowiecki, i wielu innych!
- >> **Mój ulubiony bohater to...** Sir Lancelot – rycerz Okrągłego Stołu i Creasy, czyli Denzel Washington w filmie „Człowiek w ogniu”.
- >> **Słowo, które najlepiej opisuje mój charakter, to...** chyba „spokój”; tak długo, jak się da.
- >> **Największym zaskoczeniem dla mnie było ostatnio...** Ostatnio coraz mniej mnie zaskakuje, nawet to, że nasza telewizja „publiczna” upodabnia się do północnokoreańskiej, albo że polityk lewicy ciągle mówi o budowie szpitala dziecięcego, jakby miał w tej sprawie jakiegokolwiek zasługi.
- >> **Gdybym mógł cofnąć czas...** Podobno nie wolno tego robić, ze względu na „efekt motyla”.
- >> **Moje największe marzenie to...** bezustanne zwycięstwa dobra nad złem i prawdy nad kłamstwem, w Polsce i na całym świecie.
- >> **Nigdy nie mógłbym...** żyć w świecie bez kobiet.
- >> **Przepadam za...** jazdą samochodem, gdzieś w Europie, w słoneczne popołudnie, przy dźwiękach dobrej muzyki Pata Metheny’ego czy U2.
- >> **Nie znoszę, gdy...** ktoś próbuje manipulować, „odwraca kota ogonem”, oceniać z pozycji „prawdziwego Polaka”.
- >> **Gdy jestem głodny...** staram się dyscyplinować głód, ale „na deser” nie odmówię lodów waniliowych czy coca-coli.

podpatrzone

Koń to niby duże i spokojne zwierzę, ale okazuje się, że nie tak łatwo można go sfotografować... Nam udało się podpatrzeć, jak na dobre ujęcie „polują” z obiektywem przewodnicząca sejmikowej Komisji Edukacji i Nauki Małgorzata Waszak oraz Błażej Cisowski, protokolant (debatującej na poznańskim hipodromie Wola) Komisji Gospodarki.

usłyszane

Poznań jak Los Angeles, Urząd Marszałkowski jak Akademia Filmowa!?

Podczas III Forum Eksportowego, które odbywało się 15 czerwca w UMWW, Maciej Sytek z zarządu województwa wręczał certyfikaty inicjatyw klastrowych przedstawicielom takich podmiotów z Wielkopolski. W pewnym momencie jedna z obdarowanych osób nieśmiało zwróciła uwagę, że dostała nie swój certyfikat.

– Widzicie państwo, u nas jest prawie jak na Oscarach! – skomentował Maciej Sytek, nawiązując do słynnej pomyłki z ubiegłorocznej gali oscarowej, gdy prowadzący omyłkowo jako najlepszy film ogłosili „La La Land”, po chwili będąc zmuszonymi do sprostowania.

